

Ratsastustapahtuman turvajärjestelyiden ABC

Samantha Roos-Tegengren

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Opinnäytetyö

2022

Tiivistelmä

Tekijä(t) Samantha Roos-Tegengren
Tutkinto Tradenomi
Raportin/Opinnäytetyön nimi Ratsastustapahtuman turvajärjestelyiden ABC
Sivu- ja liitesivumäärä 46 + 8
<p>Opinnäytetyön taustalla on tekijän oma kiinnostus hevosurheiluun ja tapahtumien järjestämiseen. Turvallisuus on muuttuvassa maailmassamme läsnä yhä enemmän. Globaali koronapandemia (covid-19) lamautti tapahtuma-alan lähes kokonaan, mutta tänä vuonna 2022 on huomattu selkeää vilkkautta alalla koska koronarajoitukset ovat jo lähestulkoon poistuneet kaikkialta. Työn tavoitteena on selvittää suuren ratsastustapahtuman turvallisuusjärjestelyt käytännössä, nostaa esiin Helsinki International Horse Show'n erityispiirteet sekä saada dokumentoitua tapahtuman turvajärjestelyiden hiljainen tieto.</p> <p>Tämä on tutkimuksellinen opinnäytetyö, jossa on hyödynnetty laadullista tutkimusta. Menetelmänä on käytetty puolistrukturoituja haastatteluja. Työ on rajattu tarkastelemaan yhtä tapahtumaa.</p> <p>Työssä käydään läpi tapahtumajärjestämisen prosessi tapahtuman suunnittelusta tapahtuman toteutukseen saakka. Työssä määritellään tapahtuma ja käsitellään sen suunnitteluvaiheet. Tietoperustassa käsitellään tapahtumaturvallisuuden osa-alueet ja vastuut sekä muun muassa riskienhallinta.</p> <p>Opinnäytetyössä kerrotaan lyhyesti sekä ratsastuksesta urheilulajina että Suomen kilpailujärjestelmästä. Ratsastusta harrastaa Suomessa noin 170 000 henkilöä. Maamme suurin sisäareenatapahtuma on Helsingin jäähallilla 19.–23.10.2022 järjestettävä maailmancupin osakilpailu, jossa maailman huippuratsastajat kilpailevat keskenään. Käydään erikseen läpi Horse Show'n turvallisuussuunnittelu ja miten tässä tapahtumassa vastuualueet jakautuvat.</p> <p>Opinnäytetyötä varten haastattelin viittä turvallisuus- ja tapahtuma-alan henkilöä. Opinnäytetyön tavoitteet toteutuivat ja johtopäätöksenä voidaan sanoa, että turvallisuus tapahtumissa on olennaista sekä jatkuvasti kehityksessä. Turvajärjestelyiden kustannukset ovat suuri osa kokonaishintaa tapahtumalle, mutta epävarmassa maailmantilanteessa kävijät haluavat tuntea olevansa turvassa. Tekijä sai selville kaiken olennaisen Horse Show'n turvajärjestelyistä suunnittelusta aina toteutukseen saakka.</p>
Asiasanat tapahtumaturvallisuus, yleisötilaisuus, turvallisuussuunnitelma, ratsastus, riski, hevoset

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Tavoitteet ja rajaukset	3
1.2	Työn luonne ja menetelmät	3
1.3	Työn rakenne	3
2	Tapahtumat ja niiden suunnittelu	5
2.1	Tapahtuman määrittäminen ja tapahtumatyypit	5
2.2	Tapahtuman suunnittelu	6
2.3	Tapahtumaturvallisuuden suunnittelu	7
2.4	Tapahtuman vaativuus	8
2.4.1	Vastuualueet	9
2.4.2	Tapahtumapaikka	10
2.4.3	Tapahtuman eri alueet	10
2.5	Riskienhallinta	11
2.6	Viranomaiset ja lupakäytännöt	13
2.7	Pelastussuunnitelma	15
2.8	Järjestyksenvalvonta	16
3	Ratsastus ja hevosurheilu	18
3.1	Ratsastus urheilulajina ja kilpailujen järjestäminen	18
3.2	Turvallisuus ratsastuskilpailuissa	20
3.3	Helsinki International Horse Show tapahtumana	21
3.3.1	Lyhyt historiakatsaus	22
3.3.2	Tapahtuman valmistelut	23
3.3.3	Horse Show'n toteutus	25
3.3.4	Vastuualueet	25
3.3.5	Riskienhallinta	28
4	Tutkimusmenetelmä ja tutkimuksen toteuttaminen	30
5	Työn tulokset	32
5.1	Turvallisuuden merkitys suomalaisille ja sen, tarkoitus yleisötilaisuudessa	32
5.2	Turvallisuuden resurssit tapahtumassa	33
5.3	Tapahtumasuunnittelun vaiheet ja vastuualueet	33
5.4	Riskit tapahtumissa	34
5.5	Tapahtumapaikan vaikutus	35
5.6	Horse Show'n erityispiirteet ja riskit	35
5.7	Turvallisuussuunnitelman merkitys tapahtumassa	36
5.8	Aikataulun vaikutus turvallisuuteen	36

5.9	Alan osaamisvaatimukset ja ohjeiden seuraaminen	36
5.10	Haasteet tapahtuman järjestämisessä ja mahdollisten ongelmien dokumentointi	37
5.11	Turvajärjestelyiden kustannukset	37
5.12	Turvallisuusammattilaisten vinkit tapahtuman järjestäjille	38
5.13	Koronan vaikutus alaan ja tulevaisuus.....	38
6	Johtopäätökset.....	39
7	Arviointi	41
7.1	Tutkimuksen luotettavuuden arviointi	41
7.2	Ammatillinen kasvu ja opinnäytetyöprosessin arviointi	41
	Lähteet.....	43
	Liitteet.....	47
	Liite 1. Haastattelu Teemu Jumpponen	47
	Liite 2. Haastattelu Janne Suorauha.....	48
	Liite 3. Haastattelu Sari Raiskio	50
	Liite 4. Haastattelu Anna-Maija Bernard	51
	Liite 5. Haastattelu Esko Evinsalo	53

1 Johdanto

Turvallisuus on arjessamme läsnä enemmän kuin huomaammekaan. Osa meistä huomioi aina tähän kuuluvat näkökulmat, osa ei ole edes ajatellut turvallisuutta tietyissä tilanteissa. Viihdetapahtumia järjestetään paljon erilaisia ja turvallisuusasiat ovat suuri osa järjestelyitä, joista suuri osa ei näy tapahtumassa vierailevalle. Inspiraationa opinnäytetyöhön on ollut tapahtuma-alan uudelleen käynnistyminen parin vuoden globaalin koronapandemian jälkeen (covid-19.) Tässä työssä perehdyn Helsinki International Horse Show'n (myöhemmin HHHS) turvajärjestelyihin. Tätäkään suosittua tapahtumaa ei järjestetty vuosina 2020–2021 koronapandemian takia.

Ratsastusharrastus on pitkään ollut tärkeä osa elämääni. Yhteistyö suuren eläimen kanssa on kiehtovaa. Ratsastus luokitellaan vaaralliseksi urheiluksi, sillä hevonen on herkkä eläin, joka voi olla pelästyessään raju. Jos ratsastaja putoaa kovassa vauhdissa, saattaa hänelle syntyä vakavia vammoja. Turvallisuus aiheena on muodostunut itselleni tärkeäksi vapaaehtoisen palokunnan oppien myötä. Palokunta-harrastus on opettanut minulle arjessa tarvittavia, tärkeitä taitoja kuten ensiapua ja paloturvallisuutta. Maailman muuttuessa on tärkeää, että osaamme ottaa turvallisuusasiat huomioon, aina kodin paloturvallisuudesta lähtien.

Järjestäjän näkökulmasta yleisötilaisuudessa on paljon muistettavaa. Viranomaiset valvovat, että lakeja seurataan ja että tapahtumat pysyvät turvallisina sekä osallistujille että ympäristössä oleville. Järjestäjän ja osallistujan näkökulmat tapahtumassa eroavat paljon, sillä järjestäjällä on vastuu hoitaa kaikki lakisääteiset asiat turvallisuuteen liittyen. Näin osallistujilla on hyvät olosuhteet, kun he vierailevat tapahtumassa. Pahimmassa tapauksessa viranomaiset määräävät tapahtuman peruttavaksi, sillä turvallisuudesta ei voida tinkiä. Osallistuja, kuten myyjä, tarvitsee tapahtumapaikan tiedot, jotta hän voi ottaa oman pisteensä turvallisuuden huomioon. Yleisö taas haluaa tuntea olonsa turvallisiksi tapahtumassa ja saada riittävän selkeää tietoa, miten toimia, jos jotain tapahtuu.

Tapahtuman osa-alueet, joissa turvallisuuteen liittyvät asiat näkyvät yleisölle konkreettisesti, ovat ensiapupisteet, varauuskäynnit ja järjestyksenvalvojat. Suuressa tapahtumassa on tehtävä paljon suunnittelua hyvissä ajoin ennen itse tapahtumaa. Suuri osa tapahtuman toiminnoista, joita hoidetaan tapahtuman aikana on niin sanottua hiljaista toimintaa ja tietoa, joka ei asiakkaalle tai tapahtumaan osallistuvalla näy. Turvallisuus on siis erittäin tärkeä osa tapahtumaa. Se on parhaimmillaan huomaamaton, mutta vaatii paljon suunnittelua, osaamista ja resursseja. Tapahtumissa turvallisuusasioiden järjestelyt ovat myös iso osa kuluja.

Suomen tapahtumateollisuudessa toimii noin 3 200 yritystä valtakunnallisesti. Toimiala työllistää lähes 200 000 ihmistä ja vastaa noin 1,2 prosenttia Suomen bruttokansantuotteesta. Ennen koronapandemiaa toimiala oli ollut muutaman vuoden vahvassa ja kasvussa. Pandemia rajoitti

vahvasti elinkeinotoimintaa maaliskuusta 2020 alkaen, ja tapahtuma-ala onkin pahiten kärsinyt ala. Tapahtumateollisuus ry:n teettämän tutkimuksen mukaan toimialan kannattavuus romahti vuonna 2020 kuudesta prosentista lähes 10 prosenttia miinuksien puolelle. Liikevaihdosta katosi vuoden 2020 aikana lähes 70 prosenttia ja alalta katosi noin 6 500 vakituista työpaikkaa. Toimialan elpyminen on käynnistynyt vauhdikkaasti ja kesällä 2022 tapahtumatarjontaa oli ennätysellisen paljon. Haasteena kuitenkin tällä hetkellä tapahtuma-alalla ovat kustannusten nousu ja työvoimapula. (Tapahtumateollisuus ry 2022.)

Vaikka koronapandemia vaikutti palveluiden käyttöön, tapahtui vakavia onnettomuuksia suunnitteen sama määrä kuin aiempina vuosina. Kuitenkin vaihtelu eri aloilla oli suurta ja muun muassa yleisötapahtumien käyttömäärät romahtivat, kun taas ulkona tarjottavien liikuntapalveluiden käyttö lisääntyi. Ratsastustapahtumat olivat niitä, joiden lisääntyneistä asiakasmääristä raportoitiin Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (myöhemmin Tukes). Vuonna 2020 vapaa-ajan palveluissa tapahtui yhteensä 36 vakavaa onnettomuutta, joista suurin osa tapahtui uimarannoilla ja -halleissa sekä ratsastuspalveluissa. Tukes valvoo kuluttajapalveluiden turvallisuutta valvontasuunnitelmansa mukaisesti. Vuonna 2020 painopiste oli muun muassa ulkoilu- ja vaellusreiteissä, ratsastuskilpailuissa ja kuntien tapahtumatoimistoissa. Tukes teki eri palveluihin yhteensä 243 tarkastusta, joista 27 prosentissa havaittiin vakavia puutteita. Asiakkaiden tekemien reklamaatioilmoitusten määrä onnettomuuksista tai vaaroista on viime vuosina noussut. Eri tasoisia ratsastuskilpailutapahtumia valvottiin yhteensä 15 kappaletta. Niissä turvallisuus oli pääosin kunnossa, vaikka pientä kehitettävää löytyi esimerkiksi turvallisuusasiakirjan sisällöstä. (Tukes 2021.)

Tämän opinnäytetyön pääosassa oleva Helsinki International Horse Show on Suomessa niin tärkeä jokavuotinen hevosharrastajien tapahtuma, että olen halunnut pureutua syvemmin juuri tämän tapahtuman turvallisuusasioihin. En ole tietoinen vastaavanlaisesta tutkimuksesta, johon olisi koottu nimenomaan ratsastuskilpailujen turvajärjestelyt yhteen, ja vertailtu niitä tavanomaisempiin tapahtumiin, kuten konsertteihin. Maailmantilanne on epävakaa muun muassa sodan ja koronapandemian takia ja moni pohtii yleiselläkin tasolla turvallisuuttaan paljon, näin ollen olen kokenut aiheen olevan ajankohtainen. Turvallisuuteen liittyvät asiat ovat entistä tärkeämpiä, ja tämä korostaa turvallisuusasioiden osaamisen merkityksen. Tutkin aihetta pitkälti oman kiinnostukseni takia ja koen tämän opinnäytetyön tiedon olevan tärkeä kaikille alalla oleville. Hyvä turvallisuus takaa myös tapahtuman sujuvuuden, sillä hyvin suunniteltu on puoliksi tehty. Tästä on hyötyä tapahtumajärjestäjille, esimerkiksi hevosalan ammattilaisille ja kaikille, jotka esimerkiksi ovat toimihenkilöinä kilpailuissa.

1.1 Tavoitteet ja rajaukset

Rajauksena tässä työssä on käytetty yhtä tapahtumaa: Helsinki International Horse Show (HIHS), joka järjestetään vuosittain Helsingin jäähallilla lokakuun loppupuolella aina keskiviikosta sunnuntaihin. Tänä vuonna tapahtuman päivämäärä oli 19.–23.10.2022. Kilpailu on esteratsastuksen maailmancup-sarjan osakilpailu.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selkeyttää kaikki tärkeimmät turvallisuusasiat suuremmissa tapahtumissa sekä erotella mitä juuri hevosalan tapahtumissa erityisesti on otettava huomioon, verrattuna esimerkiksi festivaaleihin tai konsertteihin. Tässä opinnäytetyössä suurella tapahtumalla tarkoitetaan tapahtumaa, johon järjestäjä on velvollinen laatimaan pelastussuunnitelman pelastuslain mukaisella tavalla. Tässä korostuu turvallisuussuunnitelman merkitys itse tapahtumassa. Ajatuksena on ollut koota turvallisuustieto yhdeksi paketiksi, esimerkiksi käytettäväksi ratsastustapahtumien järjestäjille. Tällä tavalla hiljaisen tiedon esiin tuominen onnistuu teorian kautta.

1.2 Työn luonne ja menetelmät

Tämä on tutkimuksellinen opinnäytetyö, jossa on hyödynnetty laadullista tutkimusta. Menetelmänä on käytetty puolistrukturoidut haastattelut. Tarkoitus on selvittää, miten suurempien tapahtumien turvajärjestelyt hoidetaan ja minkälainen merkitys turvallisuussuunnitelmalla on tapahtumassa.

Tarkoituksena on myös saada selville, millä erityispiirteillä Helsinki International Horse Show eroaa turvallisuusasioissa muunlaisista tapahtumista kuten konserteista. Yksi tavoitteista on saada käytännön osaaminen, ja hiljainen tieto dokumentoitua, jotta sitä pystyi hyödyntämään jatkossa vastaavanlaisissa tapahtumissa. Tutkimusta varten on toteutettu viisi haastattelua tapahtuma- sekä hevosalan ammattilaisten kanssa. Haastateltavien vastaukset tutkimuskysymyksiin toimivat osittain myös suullisina lähteinä tietoperustassa sekä tutkimusosion tuloksessa.

1.3 Työn rakenne

Luvussa kaksi kerron perustietoa tapahtumien järjestämisestä. Kerron, mitä järjestäjän on otettava huomioon sekä tapahtuman suunnittelussa että sen turvallisuussuunnittelusta, johon kuuluu muun muassa riskienhallinta. Luvussa kolme esittelen ratsastuksen urheilulajina sekä Suomen kilpailujärjestelmää eri lajeista. Luvun pääteemana on Helsinki International Horse Show. Luvussa kerron ensin tapahtuman historiaa, jonka jälkeen kerron tapahtuman suunnittelusta sekä vuoden 2022 tapahtuman toteutuksesta. Neljännessä luvussa on tietoa tämän työn tutkimustyyppistä. Viides luku

kertoo haastatteluiden kautta saaduista tuloksista ja kuudennessa luvussa esittelen tästä saadut johtopäätökset. Seitsemäs luku on tutkimuksen luotettavuuden sekä opinnäytetyöprosessin ja oman osaamisen arviointia.

2 Tapahtumat ja niiden suunnittelu

Suomessa järjestetään paljon yleisötapahtumia, etenkin kesällä erilaiset festivaalit ovat suosittuja. Tapahtumille on yleistä, että ne usein järjestetään ympäristössä, joka ei ole alun perin suunniteltu suurta yleisömäärää varten. Tämän lisäksi järjestäjä usein on taho, jolla ei ole paljon kokemusta turvallisuusjärjestelyistä. Haasteensa tähän tuo se, että on monta eri viranomaista, jotka valvovat tapahtumien järjestämistä, ja että osa laeista voi olla tulkinnanvaraisia. Suurten tapahtumien järjestäjät ovatkin toivoneet ohjeistusten yhtenäistämistä. Tärkein tehtävä tapahtumien turvallisuusjärjestelyihin liittyen on, että järjestäjän on huolehdittava siitä, ettei tilaisuudesta koidu ylimääräistä haittaa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle. Järjestäjä on vastuussa yleisön turvallisuudesta, vaikka tapahtumassa ei olisi pääsymaksua. Tämän takia yleisötapahtumiin on aina nimettävä turvallisuusvastaava. (Vuoripuro 2007, 7–8, 11.)

2.1 Tapahtuman määrittäminen ja tapahtumatyypit

Tapahtumateollisuus ry (2022) kuvaa tapahtumaa ”aikaan ja tilaan sidotuksi suunnitelluksi ja tavoitteelliseksi tilaisuudeksi, joka on suunniteltu joillekuille, joiden arkirutiinien ulkopuolella tapahtuma on”. Nykyään tapahtuma voi olla myös virtuaalinen ja se on joko kertaluonteinen tai toistuva. Yleisötilaisuus tarkoittaa yleisölle avoimia huvitilaisuuksia, kilpailuja tai näytöksiä. (Vuoripuro 2007, 14.) Tämä opinnäytetyö keskittyy tapahtumiin, joihin lain mukaan on laadittava pelastussuunnitelma. Tukesin mukaan tapahtumien kokoluokat ovat alla olevan kuvan (kuva 1) mukaiset.

TAPAHTUMAN LAAJUUS	TAPAHTUMAN LUONNE	
	ENNAKKOARVIO	ESIMERKKEJÄ
1. Mikrotapahtuma 0-500 henkilöä	1. Ei erityistä vaaraa	stand-up, luento/seminaari, teatteri
2. Pientapahtuma 500-2000	2. Vähäinen vaara	tori- ja markkinatapahtumat, klubikeikka
3. Keskisuuri tapahtuma 2000-10 000	3. Korostunut vaara	messut, lasten- ja massaliikuntatapahtumat
4. Suur tapahtuma 10 000-25 000	4. Eriytynyt vaara	halli- tai ulkokonsertti, kansanjuhla
5. Massatapahtuma 25 000 >	5. Merkittävä vaara	festivaali, moottoriturheilu

Kuva 1. Tapahtuman laajuus vs. luonne (mukaihen Tukes tapahtumaturvallisuusopas 2021, 6)

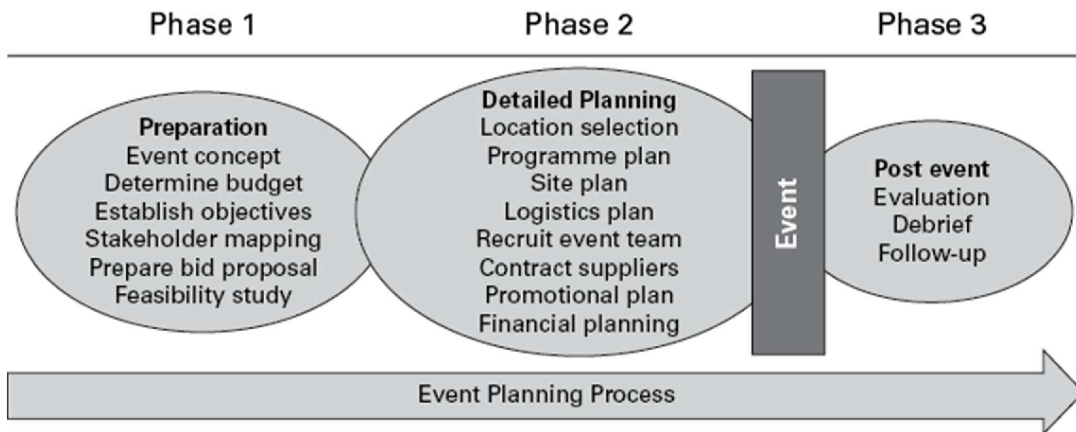
Tapahtuman järjestäminen ei ole pelkästään juhlien suunnittelua sillä tapahtumia ovat myös kokoukset, messut tai urheilutapahtumat. Kategorioita on monenlaisia. Kun tapahtuman järjestäjä viittaa tapahtumaan, se tarkoittaa etukäteen järjestettyä tapahtumaa, jossa ihmiset kokoontuvat. Tämä voi olla juhla perheen kesken, kuten häät, tai työelämässä järjestetty kokous kollegoiden kesken. Tapahtumassa johon kuka tahansa voi ostaa pääsylipun, voi myös olla suurimmaksi osaksi toisilleen vieraita ihmisiä. Syyt, miksi ihmiset siis kokoontuvat tapahtumiin vaihtelevat;

tavoitteena voi olla esimerkiksi kouluttautuminen tai viihde. Oli syy osallistua tapahtumaan mikä tahansa, pääpiirre on, että kokoontuminen on suunniteltu ja sille on määritelty tietty tavoite. Tapahtumaa voidaan määritellä myös mieleenpainuvuuden kautta. Ikimuistoiset häät kuuluvat esimerkiksi tähän. Kolmas tapa kuvailla käsitettä tapahtuma, liittyy tilaisuuden keston. Ajanjakso voi olla muutamia tunteja tai muutama päivä, mutta itse tapahtuma on kuitenkin aina tilapäinen. (Dowson & Bassett, 2015, 1–2.)

Useimmiten tapahtumat suunnitellaan tapahtumatyyppin eli sen luonteen mukaan. Perhetapahtuma kuten häät tai merkkipäiväjuhla, on yksityinen tapahtuma, kun taas liiketapahtumat ovat työelämässä esimerkiksi yritysten edustajille suunnatut messut tai kokoukset. Toinen tapa jaotella tapahtumia on koon ja vaikutuksen mukaan. Pienemmät tapahtumat kuten pienen kylän juhla tai verkostoitumislounas työpaikalla eivät suuresti vaikuta alueeseen tai kerää suuria määriä ihmisiä kerralla, joten ne eivät vaadi pitkää suunnittelua. Olympialaiset taas keräävät ihmisiä yhteen ympäri maailmaa ja suunnittelu on näin myös paljon laajempaa. Puhutaan ajallisesti vuosien suunnittelutyöstä. Ajankohta, jolloin tapahtuma järjestetään, on toinen tapa kategorisoida. Tällöin tapahtuma voi esimerkiksi vuosittainen joulujuhla. Maantieteellisesti tai alan mukaan kategorisoidut tapahtumat ovat myös tyypillisiä tapoja jakaa ryhmät. Urheilutapahtumat ovat usein kilpailuja, joista suurimmat keräävät katsojia koko maailmalta ja urheilustadionitkin kuuluvat suurimpiin tapahtumapaikkoihin maailmassa. Stadioneilla pidetään usein myös konsertteja (Dowson & Bassett 2015, 3–4, 7–8, 17–18.)

2.2 Tapahtuman suunnittelu

Tapahtumasuunnittelu suoritetaan vaiheittain eri vastualueiden mukaan. Dowson & Bassett kuvaavat prosessia kuvan 2 mukaisella tavalla. Kokonaisuus on pidempi prosessi, joka voidaan jakaa kolmeen osaan. Ensimmäinen osa on valmistelua, jossa muun muassa määritellään tapahtuman tarkoitus ja tavoitteet sekä suunnitellaan budjetti ja määritetään sekä ulkoisia että sisäisiä sidosryhmiä. Nämä määrittelyt auttavat järjestäjää valmistautumaan mahdollisimman hyvin. Toisessa vaiheessa suunnitellaan yksityiskohtaisemmin tapahtumapaikan ulkonäköä ja tapahtuman ohjelmaa, logistiikkaa, markkinointia sekä tapahtumatiimiä. Kun yksityiskohtaisetkin suunnitelmat ovat valmiit on aika toteuttaa itse tapahtuma. Kolmas ja viimeinen osa liittyy tapahtuman jälkeisiin tehtäviin. Tässä vaiheessa katsotaan, miten onnistuttiin ja miten jatkoa varten voidaan parantaa toimintaa. Viimeisessä vaiheessa mitataan muun muassa sitä, miten hyvin päästiin tavoitteisiin. Lopuksi kerätään arvokasta palautetta osallistujilta. (Dowson & Bassett 2015, 22–23, 42–43, 49–51.)

Kuva 2. Tapahtuman suunnitteluprosessi (Dowson & Bassett 2015, 22)

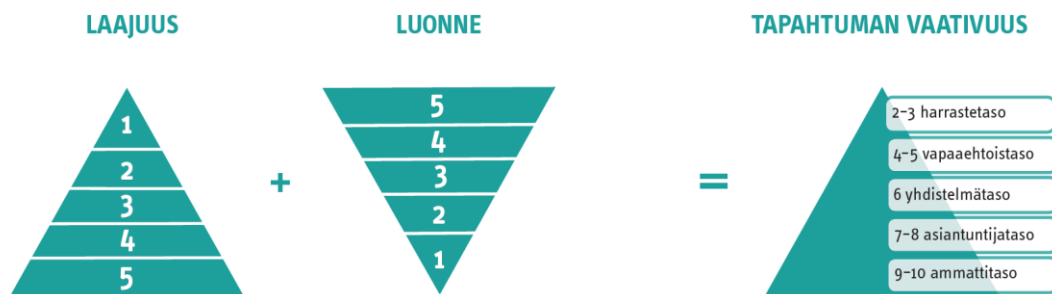
Matthews (2008, 12–14) jakaa tapahtumasuunnittelun työvaiheet viiteen eri ryhmään. Ensimmäisenä on markkinointi- ja myyntivaihe, joka sisältää tapahtuman luonteen mukaan esimerkiksi sponsoreiden hakua ja lipunmyyntiä. Seuraavana on koordinaatiovaihe, joka vie eniten aika ja on vaativin ja monimuotoisin. Siihen kuuluu riskienhallinta, johon liittyy kaikki turvajärjestelyt ja lupien tai lisenssien hakuprosessi. Henkilökunnan hankkiminen, sopimusten hoitaminen sekä erilaisten varausten ja rekisteröintien hoito kuuluu myös tänne. Kolmas vaihe on itse tapahtuman rakentaminen ja tapahtuman toteutus ja läpivienti. Viimeiseksi tulee seurantavaihe, jossa muun muassa kiitetään osallistujia ja suoritetaan palautekyselyjä sekä arvioidaan tapahtuman onnistumista.

2.3 Tapahtumaturvallisuuden suunnittelu

Vastuu turvallisuudesta kuuluu aina järjestäjälle. Tilaisuudessa on huolehdittava siitä, ettei kokoontumisesta aiheudu huomattavaa haittaa yleiselle järjestykselle. Tilaisuudesta ei myöskään saa aiheutua haittaa tai vaaraa ihmisten omaisuudelle tai terveydelle. Näistä asioista säädetään kokoon-tumislaisissa sekä kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluiden laeissa. Turvallisuusvastaavan tehtävä on valvoa, että oikeanlaisella ennakkosuunnittelulla saadaan ehkäistyä mahdollisimman paljon onnettomuuksia, sekä lievennetään niiden seurauksia. Järjestäjällä on vastuu riippumatta siitä, onko järjestävänä tahona yritys, julkisyhteisö tai yksityinen henkilö. Vaikka eri viranomaiset valvovatkin toimintaa, tämä ei poista järjestäjän vastuuta mahdollisessa onnettomuustilanteessa. Yrityksen tai järjestön yleisvakuutukseen ei aina sisälly vastuuvakuutusta, jota tarvitaan yleisötapahtumissa. (Vuoripuro 2007, 11–12.) Tapahtuman järjestäjän kuuluu noudattaa kuluttajaturvallisuuslain yleisiä vaatimuksia. Lain noudattamista valvoo Tukes. Tapahtuman turvallisuus on jaettu moneen osaan: yleisö- ja paloturvallisuus, ensiapu ja järjestyksenpito, sekä rikos- ja elintarviketurvallisuus.

Tapahtumissa Tukesin valvonnassa ovat erityisesti yleisöturvallisuus ja oheispalveluiden turvallisuus. (Tukes s.a.)

Tapahtuman suunnittelu alkaa tapahtuman määrittelyllä, jossa tarkastellaan tapahtuman laajuutta ja luonnetta. Laajuutta voidaan tarkastella tapahtuma-alueen koosta sekä yleisön määrästä riippuen. Sekä laajuutta että luonnetta mitataan asteikolla yhdestä viiteen niin, että viisi on laajin. Luonteeseen vaikuttaa, minkä tyyppinen tapahtuma on kyseessä, sillä se, mitä tapahtumassa tehdään ja ketä siihen osallistuu, vaihtelee. Riskit yleisölle ovat erilaiset urheilutapahtumissa kuin esimerkiksi konferenssissa. Jos tapahtumassa yleisöllä on mahdollisuus itse osallistua aktiviteetteihin, tai siinä käytetään pyrotekniikkaa, tapahtuma luokitellaan korkeariskiseksi. Myös yleisön käyttäytyminen ja tilaisuuden ominaispiirteet vaikuttavat sen luonteeseen; lapsiyleisö tai esimerkiksi päihteiden käyttö voivat nostaa riskitasoa. (Tukes s.a.)

Kuva 3. Tapahtuman vaativuuden määrittäminen (Tukes s.a.)

2.4 Tapahtuman vaativuus

Laajemmassa tapahtumassa on enemmän riskejä, joihin suunnittelu on suhteutettava. Tapahtuman vaativuuden ollessa selvillä tiedetään myös, kuuluuko erillinen turvallisuusasiakirja laatia. Tulos muodostuu laajuuden ja luonteen luvuilla. Kuten yllä olevasta kuvasta näkee, vaativuustasoa on Tukesin mukaan viisi, harrastetasosta ammattitasoon. Harrastetasoon kuuluvat pienet tapahtumat, joissa voi olla yksittäisiä erityistoimintoja, kuten lapsille ponitalutusta osana pientä koiranäytelyä. Tälle tasolle ei vaadita turvallisuusasiakirjaa. Vapaaehtoisatasolla ovat pienet tai keskisuuret tapahtumat jossa laajuus tai luonne on tasolla 3–5, kuten yleisellä paikalla järjestetty perhetapahtuma. Tälle tasolle tulee jo laatia turvallisuusasiakirja. Yhdistelmätasolla laajuuden ja luonteen summa on 6. Osaan toiminnoista saatetaan jo tarvita ammattitason osaamista, kuten esimerkiksi moottoriurheilutapahtumassa tai yrityksen tapahtumassa, jossa on ilotulitusta. Asiantuntijatasolla oleva tapahtuma voisi olla iso ravitapahtuma, jossa on paljon oheisohjelmaa ja vaaditaan jo monien osaan asiantuntemusta ja käytännön kokemusta. Korkein taso on ammattitaso, jossa

vaaditaan paljon eri kaltaisia lupia ja pätevyysksiä. Esimerkkinä tässä toimii musiikkifestivaali, siitä syystä, että yleisö liikkuu ja vaihtuu tapahtuman aikana. (Tukes s.a)

2.4.1 Vastuualueet

Tapahtumaturvallisuutta on kokonaisuutena katsottava eri näkökulmista. Vaikka päävastuu onkin järjestäjällä, tapahtuman eri osapuolilla on eri vastuut. Järjestäjän kuuluukin aloittaa suunnittelu hyvissä ajoin, jotta ehtii esimerkiksi tunnistaa kaikki vaarat ja pystyy hyödyntämään aikaisempien tapahtumien kirjanpitoa suunnitteluvaiheessa. On myös tärkeää varmistaa, että alihankkijat ja muut osallistujat ovat tietoisia turvallisuusvastuistaan. Jos turvallisuusasiakirja pitää laatia, on myös muistettava, että siihen pitää sisällyttää oheispalvelut, jota kuluttajaturvallisuuslaki vaatii. Kiinteistön omistajan tai maanomistajan vastuulle kuuluu antaa riittävät tiedot järjestäjälle paikasta ja kertoa esimerkiksi toiminnasta poikkeustilanteessa. Muut tapahtumaan osallistuvat, kuten esimerkiksi alihankkijat, ovat vastuussa omasta alueestaan ja laativat tarvittaessa erilliset turvallisuusasiakirjat. Tiivis yhteistyö järjestäjän kanssa on tärkeää ja mahdollisista puutteista kuuluu ilmoittaa. Samalla tavalla mahdollisten esiintyjienkin kuuluu toimia, ja noudattaa saamiaan ohjeita. Myös yleisöllä ja kävijöillä on vastuita, kuten myös myyjillä tai muilla vuokralaisilla. Tapahtuman läheisyydessä oleva ympäristöä ei pidä unohtaa; järjestäjän kuuluu selvittää lähistöllä olevat toimijat ja varmistaa ettei tapahtumasta aiheudu heille vaaraa. Tiedottaminen on tässä olennaista. Viranomaiset taas valvovat, että järjestäjä noudattaa lakia. (Tukes s.a.) Tästä kerrotaan lisää luvussa 2.4 Riskienhallinta.

Doug Matthews (2008, 16) mukaan vastuualueet tapahtumissa jaetaan hallintoon, markkinointiin, riskien hallintaan sekä toimintaan ja logistiikkaan. Paasonen (2013, 29–30) muistuttaa, että turvallisuussuunnittelu ja -dokumentaatio edellyttävät hyvän kokonaisuuden hallintaa. Ei riitä, että tehdään suunnitelmat valmiille dokumenttipohjalle ilman, että riskejä ja toimintaympäristöä tarkastellaan kunnolla. Dokumentointi on tärkeää, koska tehdyt toimenpiteet ja velvollisuudet pitää pystyä todentamaan tämän pohjalta. Kaikki dokumentit turvallisuuteen liittyen kuten riskianalyysit, pelastussuunnitelma ja turvallisuusohjeet voi liittää yhteen turvallisuussuunnitelmaksi tai -asiakirjaksi.

Asiakirja on laadittava ainoastaan, jos kyse on tapahtumasta, jossa voi aiheutua vaaraa tapahtuman laajuuden tai luonteen vuoksi. Kokonaisuuden kokoaminen kannattaa aloittaa heti; se voi sisältää monta eri tiedostoa, etenkin jos tapahtumassa on oheispalveluita tarjoavia muita yrityksiä, joiden täytyy laatia asiakirja omista palveluistaan. Kaikki dokumentit kootaan yhteen ja tapahtuman jälkeenkin täydennetään asiakirjaa. (Tukes s.a.)

2.4.2 Tapahtumapaikka

Tapahtumapaikka on turvallisuuden kannalta tärkeässä roolissa, unohtamatta tapahtumapaikan ympäröivää aluetta. Vesistöt, rautatiet ja isot tiet vaikuttavat paljon turvallisuuteen (Suonrauha 6.10.2022.) Paljon erilaisia tapahtumatiloja käytetään sekä ulko- että sisätapahtumiin ja erilaisiin tapahtumiin tarvitaan erityyppisiä tiloja. Riippumatta siitä, minkälaisesta tapahtumasta on kyse, on tärkeää tehdä kartta alueesta. Tapahtuman sujuvuuden, ja kävijöiden viihtyvyyden sekä turvallisuuden kannalta on tärkeää, että tila on suunniteltu sopivaksi, jotta kävijöillä on tarpeeksi tilaa liikkua ja viettää aikaa tapahtumassa. Samoin logistiikka pitää suunnitella tarpeiden mukaan; tavaroiden ja ihmisten pitää olla oikeassa paikassa oikeaan aikaan. Jos jonot lippupisteessä tai parkkipaikoilla kasvavat liian suuriksi, syntyy tungosta ja muu aikataulu saattaa viivästyä. Yleisön kulkureitit ja enimmäismäärät eri paikoissa suhteessa esimerkiksi tilapäisten rakenteiden sijoitteluun ovat olennaisia. Tarkalla aikataulusuunnittelulla voidaan vaikuttaa ihmismääriin (Tukes s.a.) Ensimmäinen askel on määrittellä tila- ja resurssitarpeet. Tilojen täytyy soveltua tapahtuman luonteeseen ja tarjota riittävästi tilaa. Esimerkkejä tiloista ovat pukuhuoneet, toimistot tai säilytystilat. Tarvikkeet ja kalusteet sekä tarvittavat kuljetusajoneuvot kuuluvat resurssilistalle. (Dowson & Bassett 2015, 111–113.)

2.4.3 Tapahtuman eri alueet

Kun tapahtumapaikan vaatimukset ovat selvillä, tehdään yksityiskohtainen suunnitelma tapahtuma-alueesta, jotta sujuvuus säilyy ja esimerkiksi matalan- ja korkean riskin aktiviteetit ovat erillään. Tekniset varusteet pitää muistaa sijoittaa oikeaoppisesti ja turvallisesti, tarvikkeiden säilytys pitää olla piilossa vierailijoilta, unohtamatta myöskään tapahtuman tilojen esteettömyyttä ja VIP-tiloja. Tämän lisäksi yksityiskohtainen kartta koko tapahtuma-alueesta on tärkeä, jotta osallistujat pystyvät navigoimaan alueella turvallisesti. Tapahtuman henkilökunta tarvitsee oman karttansa, vierailijat omansa. Tärkeitä kohteita kartassa ovat varauloskäynnit, ensiapupisteet ja esimerkiksi sammuusvarusteet palon sattuessa. (Dowson & Bassett 2015, 120–123.)

Dowson ja Bassett korostavat (2015, 125), että koska tapahtumat vaihtelevat paljon, on yksityiskohtaisen turvallisuusasioiden muistilistan tuottaminen haasteellista. Tyypillisiin muistettaviin asioihin yleisötapahtumissa yleisesti kuuluvat ihmisten liikkuminen alueella varauloskäynteineen ja riittävine tiloineen, unohtamatta tapahtumapaikan läheisyydessä liikkumista. Liikennejärjestelyt on myös otettava huomioon. Lähiympäristön huomioiminen ja pelastusteiden suunnittelu kuuluu tähän (Tukes s.a.) Etenkin ulkona pidettävissä tapahtumissa on usein paljon eri rakennelmia. Näiden turvavälit ja oikeanlainen sijoittelu on tärkeää. Sähkön tarve on varmistettava turvallisesti ja etenkin

ulkona on muistettava sääilmiöiden mahdollisuus ja vaikutus esimerkiksi lavarakennelmaan. On tärkeä muistaa ensiapupalveluiden tarve, osallistujien määrästä riippuen. Ulko- ja sisätapahtumia verratessa tilojen suunnittelussa on eroja. Näiden lisäksi paloturvallisuus ja vartijoiden tai muiden turvamiesten tarve on huomioitava, esimerkiksi tapahtuman VIP-vieraita ajatellen. Suurissa tapahtumissa on myös oltava valmius terrorismin tai muun *force majeure*, eli jonkin ylivoimaisen esteen tai tapahtuman varalta. Tukesin mukaan olosuhderajoitukset ovat turvallisuutta lisääviä. Nämä toimivat reunaehtoina tapahtuman turvalliselle toteuttamiselle. Olosuhteet ovat esimerkiksi sää ja yleisön häiriökäyttäytyminen. Näin voidaan esimerkiksi rajata yleisön käytössä olevia tiloja tai keskeyttää tapahtuma tarvittaessa. (Dowson & Bassett 2015, 126–128; Tukes s.a.)

2.5 Riskienhallinta

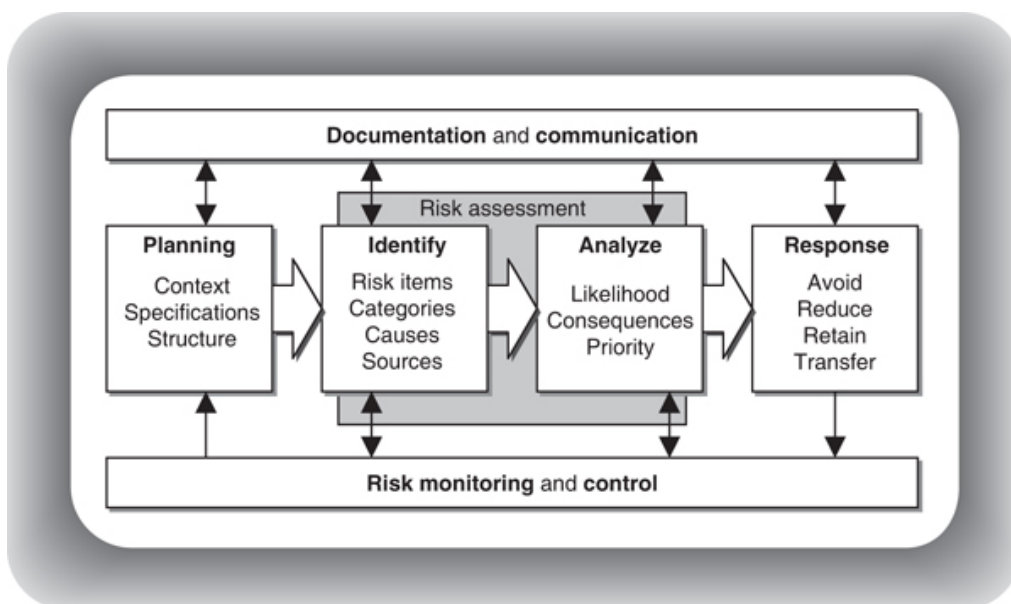
Tärkeä osa riskienhallintaa tapahtumassa on erilaisten tapaturmien ja vaaratilanteiden ennakoiva tunnistaminen ja analysointi. Tukes suosittelee kaikkien riskien kuvaamista turvallisuusasiakirjassa, jotta tietojen käyttö olisi jatkossa sujuvampaa. Niin sanottu onnettomuuskirjanpito tai vaararekisteri olisikin hyvä kirjata turvallisuusasiakirjaan. Siihen kirjataan kaikki vaaratilanteet tai läheltä piti -tilanteet tulevia tapahtumia varten. Vakavista tapahtumista pitää ilmoittaa Tukesiin. (Tukes s.a.)

Van der Wagenin ja Whiten mukaan (2018, 171) ihmiset usein sekoittavat vaarat, riskit ja tuloksen. Vaaraksi voidaan sanoa esimerkiksi vuotavaa kaasupulloa, riskinä tässä on mahdollinen räjähdys ja tuloksena voi olla ihmisten palovammat. Dowsonin ja Bassettin (2015, 129) mukaan tapahtumiin liittyy aina riskejä, kuten myös arkielämässämme. Tärkeintä on osata määrittää riskit tilanteen mukaan. Isomman tilapäisen rakennelman kuten esiintymislavan rakentamiseen liittyy aina suurempi riski kuin esimerkiksi tuolien ja pöytien asetteluun hääjuhlassa. Näin ollen riskien arviointiin kuuluu kolme päätehtävää: 1. Selvitä mahdolliset riskit, eli kaikki, joista voisi koitua jonkinlaista vaaraa. 2. Päätä ketä vaara koskee ja millä tavalla, sekä 3. Arvioi riski ja mitä sille kuuluu tehdä, jos tilanne näin vaatii.

Matthewsin riskienhallintalistaan kuuluu riskien arviointi ja kontrolli, pelastussuunnitelman teko, pelastuspalveluiden organisointi, lupien ja lisenssien hankinta sekä vakuutus- ja vastuuasiat ja turvallisuuspalveluiden tarpeiden arviointi ja hankinta. Teoriassa riskienhallintaan kuuluu kolme vaihetta, jotka usein pienemmissä tapahtumissa harvoin ovat yksityiskohtaisesti läpikäytyjä. Ensin tunnistetaan eri riskit muun muassa aikaisempien kokemusten kautta ja pohtimalla mahdollisia vaaroja tapahtumaa järjestävän tiimin kesken. Näistä tehdään sitten analyysi, jossa arvioidaan miten todennäköisiä tapahtumia ovat, ja kuinka haitallisia seuraamukset voisivat olla. Seuraavaksi huolehditaan mahdollisimman hyvin kaikkien riskien minimoimisesta muistamalla esimerkiksi huolehtia

riittävästä henkilökuntamäärästä ja hankkia kaikki tarvittavat luvat tapahtumaa varten ajoissa. Kaikki nämä vaiheet ovat siis ennen varsinaista tapahtumaa. Itse tapahtuman aikana jokainen hoitaa omat vastualueensa tarkasti. Todellisuudessa kuitenkin pienemmät tapahtumajärjestäjät saattavat jättää esimerkiksi riskianalyysin tekemättä, vaikka se olisi viisasta, ellei juuri heidän tapahtumaansa koske tietty laki tai sopimus siihen liittyen. (Matthews 2008, 16, 139–141.)

Riskien tiedostaminen ja kartoituksen tärkeyden ymmärtäminen on olennaista. Yleinen käsitys on, että jos tapahtumassa ei satu mitään, osallistujat ajattelevat, ettei mitään riskejä edes ollut olemassa ja mitään ei voisi sattua. Kuitenkin tapahtumajärjestäjän vastuulla on katsoa, ettei riskejä ole, ja usein heillä ei ole varaa ottaa riskejä. Nykyään riskien kartoitus kuuluu tärkeimpiin tehtäviin ja se kuuluisi tehdä myös hyvissä ajoin. Moni päätös on jo tehty, kun turvallisuusvastaava tulee mukaan suunnitteluun. Se johtaa siihen, että henkilön täytyy pohtia jälkikäteen, miten kyseisessä tilanteessa vältetään mahdolliset riskit. Tapahtumissa on aina joitain riskejä, jotka voivat liittyä ihmisiin, rahaan tai ympäristöön. Ihmisiin liittyvät riskit voivat liittyä loukkaantumisiin tai liiallisiin kävijämääriin. Rahaan liittyy aina riski, kuten esimerkiksi yrityksen rahan menetykset. Kun tarjolla on ruokaa, hygienia-asioissa on oltava tarkkana. Koska tapahtumilla on erilaiset tavoitteet, tämä asettaa haasteita tapahtuman järjestäjälle ja turvallisuudesta vastaavalle, joiden pitäisi osata huomioida kokonaisuutta. Riskienhallinta on määritelty prosessi, jota yritysten kuuluu hoitaa jatkuvasti, jotta se olisi tehokasta. Se on jatkuvaa, koska riskitkin muuttuvat ja kasvavat koko ajan tapahtumien ympärillä. Kartoitustyön pitäisi myös olla ennustavaa ja perustua hyvään kommunikointiin. (Rutherford Silvers & O’Toole, 2020, luku 2.)

Kuva 4. Riskienhallintaprosessi (Rutherford Silvers & O’Toole, 2020, luku 2)

Hyvän riskikartoituksen ja suunnittelun hyödyt näkyvät sekä paremmassa kommunikaatiossa että sujuvammassa resurssien käytössä. Kuvassa numero 4 näkyy riskienhallintaprosessi. Kunnolla tehdyllä työllä riskejä tunnistetaan jatkossa yhä paremmin ja itse riskit toki vähenevät, kun lakia seurataan. Jos tämän työn jättää tekemättä, siitä seuraa lisää vaaratilanteita ja mahdollisesti varojen käytön epätasaisuutta. Päätöksen teko on haparoivaa, ja tämän takia saattaa odotukset olla vääränlaiset. (Rutherford Silvers & O'Toole, 2020, luku 2.)

Perinteinen riskien arviointi tehdään todennäköisyyslaskennalla, jossa mitataan tietyn tapahtuman sattumisen todennäköisyyttä, sekä miten suuri haitta on, jos näin käy. Riskienhallinta muuttuu haastavammaksi, sillä yleisötilaisuudet kasvavat jatkuvasti. Tämän takia tarkastelun on oltava kokonaisvaltaista, eli tapahtuman järjestämisen jokaisessa vaiheessa riskienhallinta täytyy olla läsnä. Johtamisen kannalta on tärkeää, että riskienhallintatyökalut ovat toimivat. Prosessi jatkuu vaiheittain, jolloin toimintaa pystytään mittaamaan ja valvomaan. On myös tärkeä priorisoida riskit suuruuden mukaan, eli mahdollisten vahinkojen suuruuden ja vahingon todennäköisyyden perusteella. Riskitasojen vaikutusta analysoimalla lomakkeella, saadaan kaikki selkeästi dokumentoitua. Turvallisuussuunnittelussa järjestelyt kannattaa dokumentoida tarkasti, jotta tehdyt toimenpiteet voi todentaa sen pohjalta. (Paasonen 2013, 27–29.)

Yleensä riskit viihdetapahtumassa ovat lähinnä taloudelliset, kun taas urheilutapahtumissa lisätään fyysiset riskit, jotka liittyvät urheilijoihin, ja joskus myös yleisöön. Pyöräilytapahtumassa jo yhden ihmisen kaatuminen voi aiheuttaa suuremman onnettomuuden. Ulkotapahtumassa säätila voi yllättää, esimerkiksi rankkasateella tai kovassa tuulella teltat ovat vaarassa ja vaaraksi. Tulvan sattuessa sähkölaitteisto voi olla vaarassa. (Van der Wagen & White 2018, 343–345.) Tavanomaisimpiin riskeihin kaikenlaisissa tapahtumissa tänä päivänä kuuluu alkoholin käyttö tapahtumissa. Huumeiden käyttö on lisääntynyt, ja tämä vuorostaan lisää arvaamatonta sekä väkivaltaista käyttäytymistä. (Suorauha 6.10.2022.) Lisääntymässä ovat myös palomestari Teemu Jumpposen (27.9.2022) mukaan esimerkiksi urheilutapahtumissa jalkapallohuliganismiin viittaavaa trendiä veikkausliigaotteluissa, kuten kentälle ryntääminen ja soihtujen tuominen katsomoon.

2.6 Viranomaiset ja lupakäytännöt

Eri viranomaisilta on haettava lupia tapahtumien järjestämiseen. Järjestäjän on tärkeä tuntee lain-säädäntö, vaikka viranomaiset neuvovatkin. Tosin suurissa tapahtumissa viranomaisten kanssa täytyy tavata joskus jopa yli vuosi ennen itse tapahtumaa, joten aikatauluun kannattaa tutustua, jotta voi esimerkiksi ilmoittaa suunnitellusta tilaisuudesta jo ennen varsinaista lupahakemusta. Poliisi valvoo muun muassa kokoontumislain, järjestyslain ja yksityisten turvallisuuspalveluiden lain

toteutumista. Pelastuslaitos valvoo pelastuslakia ja lakia vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta. Melua, jätehuoltoa ja ympäristöä sekä eläimiä valvovat muun muassa kunnan ympäristöterveys ja ympäristösuojeluviranomaiset. Sairaanhoidopiirit ovat vastuussa muun muassa ensihoidosta ja aluehallintovirastot seuraavat alkoholilakia ja työturvallisuuslakia. (Tukes s.a.)

Yleisötilaisuuden järjestäjä tekee siis yhteistyötä eri viranomaisten kanssa ja joutuu näin tutustumaan erilaisiin tärkeisiin termeihin. Yleisötilaisuus on yleisölle avoin tilaisuus, kilpailu tai esimerkiksi näytös. Jos tilaisuuteen osallistuminen edellyttää kutsua tai jäsenyyttä, siihen sovelletaan koontumislain säännöksiä yleisötilaisuudesta, jollei tilaisuutta tiettyjen syiden perusteella voida pitää luonteeltaan yksityisenä. Yleisötilaisuuden järjestäjän on tehtävä kirjallinen ilmoitus poliisille, joka antaa ohjeita tai määräyksiä tarvittaessa. Vaikka poliisille riittäisi pelkkä ilmoitus, voi olla, että pelastusviranomaisen edellyttää pelastussuunnitelmaa tai muutoksia jo tehtyyn suunnitelmaan. Pelastussuunnitelmassa selvitetään, miten eri vaaratilanteiden syntymistä ehkäistään, ja millä tavalla varaudutaan henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen. Tämä suunnitelma voi olla osana laajempaa turvallisuussuunnitelmaa, jonka lisäksi tulee kaikki turvallisuuteen liittyvät asiat, kuten rikosten torjunta sekä järjestyksen valvonta ja muut riskitekijät ja niihin varautuminen. (Vuoripuro 2007, 13–14.)

Pelastusviranomaisen valvoo pelastuslain noudattamista. Lain toinen luku käsittelee yleisiä velvollisuuksia ja kolmas luku käsittelee toiminnanharjoittajaa ja esimerkiksi rakennuksen omistajan tai haltijan velvollisuuksia. Yleiset velvollisuudet ovat ne, jotka koskevat kaikkia, ja sisältävät toiminta-velvollisuutta, eli auttamista oman kyvyn mukaan. Tähän liittyy myös huolellisuusvelvollisuus, joka edellyttää, että asioiden on oltava niin huolellisesti tehty, ettei tulipalon tai onnettomuuden vaaraa synny. Kolmannessa luvussa taas kerrotaan muun muassa rakennusten poistumisturvallisuudesta, pelastussuunnitelmasta ja laitteiden kunnossapidosta. Rakennuksessa on paikan omistajan tehtävä pitää pelastustiet ajokelpoisina, yhtä lailla ne pitää olla tapahtumassa avoimina, silloin tätä valvovat turvallisuusvastaavat. Tähän kuuluvat myös ulkotapahtuman mahdolliset rakennelmat kuten esiintymislavat. Jos ne ylittävät tietyn koon, vaaditaan toimenpidelupa niiden pystytystä varten. Poistumisteiden pitää olla merkittyjä niin tarkasti, että messualueellakin yleisö voi havaita vähintään yhden merkin helposti, siirtymällä jonkun metrin johonkin suuntaan. Evakuointitilanteessa myös järjestyksenvalvojien tulee olla varautuneita megafonien kanssa. Sähkökatkon yllättäessä automaattinen kuulutusjärjestelmä ei toimi. Sähköturvallisuuteen liittyy myös, että tilapäisjärjestelmät kuuluvat olla ammattilaisten tekemiä. Suomessa tilastojen mukaan suurin osa tulipaloista alkavat nimenomaan sähkölaitteista, usein ihmisen virheellisen toiminnan tuloksena. Joskus tarvitaan myös esimerkiksi kesäfestivaaleilla sähkölaitteille asennustodistus, ja sähkötyöjohtaja kuittaa tilapäisen järjestelmän olevan tehty vaatimusten mukaisesti. Jos tapahtumassa on pyrotekniikkaa,

sille on oltava käyttösuunnitelma. Pyrotekniikasta vastaavat ovat usein alan ammattilaisia, jotka tarkkaan kirjaavat miten tietty paukku toimii musiikin kanssa ja mitä se sisältää, sen lämpövaikutus ynnä muut asiat. Näissäkin vaaditaan eri asioita vähän riippuen missä päin Suomea ollaan. (Jumpponen 27.9.2022.)

Laissa on paljon laveita määritelmiä, mutta paikallisen pelastusviranomaisen tulkinta laista pätee yksittäisissä tapahtumissa. Esimerkkinä toimii eniten yleisötapahtumiin sovellettava pelastuslain pykälä 14, jossa edellytetään, että toiminnanharjoittajan on ehkäistävä tulipalojen syttymistä. Valmis pelastussuunnitelmapohja on laaja. Perusasioihin kuuluu, että kompastumisia ehkäistään suojaamalla kaapeleita. Järjestäjän täytyy osata itse katsoa mikä on todennäköistä tai erittäin todennäköistä juuri heidän tapahtumassaan. Asiakaskunta itsessään on yksi määritelmä, sillä kompastumisen vaara esimerkiksi on suurempi, jos kävijät ovat iäkkäämpiä. Jumpponen muistuttaa, että jokainen tapahtuma on erilainen ja on aina käytettävä tapauskohtaista harkintaa. Eroja voi olla esimerkiksi alkusammutuskaluston määrässä, joka vaaditaan messuosastoille tai penkkirivistön sammuttimien etäisyyksissä. (Jumpponen 27.9.2022.)

Ulkotapahtumaa järjestäessä on hyvä muistaa seurata myös säätiloja. Etukäteen on hyvä olla päätettynä kuka hoitaa asiaa ja jos on jokin sääpalvelu käytössä. Siitä näkee, miten tuulet kehittyvät ja jos myrskyjä on tulossa ylle. Esimerkkinä Vaasa-festivaali on kerran jouduttu keskeyttämään, kun tuulet yltyivät niin koviksi, että pelastusviranomaiset päättivät järjestäjän ja poliisin kanssa, että ei ole sopivaa pitää tapahtumaa käynnissä. Festivaalilla oli ansioitunut turvallisuusalan yritys ja heillä oli sääseurannan avulla tiedossa, että epäsuotuisat olot mahdollisesti saavuttavat tapahtuman. Ilmatieteen laitokselta oli erikseen pyydetty sääennustetta ja järjestäjät seurasivat myös eri nettipalveluiden kautta tilanteen kehittymistä. Järjestäjille oli välitetty pelastusviranomaisen päivystysnumero, josta he sitten saivat palomestarin paikalle. (Jumpponen 27.9.2022.)

2.7 Pelastussuunnitelma

Pelastuslain (379/2011) 16 § säätelee yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmaa. Jos yleisötilaisuuden suuren ihmismäärän tai muun syyn vuoksi on merkittävä henkilö- tai paloturvallisuusriski, pelastussuunnitelma on laadittava. Suunnitelmassa on arvioitava vaarat ja riskit. Näiden perusteella määritellään tarvittavat turvallisuusjärjestelyt ja ohjeet, jotta voidaan ehkäistä vaaratilanteita. Pelastussuunnitelma on toimitettava viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden alkamista tiedoksi hyvinvointialueen pelastusviranomaiselle.

Suunnitelman voi tehdä järjestäjä itse, tai tapahtumaan tilattu turvallisuudesta vastaava yritys järjestysvalvojiin. Siinä on tapahtuman perustiedot, muun muassa paikasta ja tapahtuman

laajuudesta. Pelastusviranomaiset arvioivat sen ja hyväksytyt lausunnot liitetään muiden lupahakemusten kanssa yhteen ja lähetetään poliisin lupahallintoon. Muut luvat, joita järjestäjät saattavat tarvita, ovat esimerkiksi anniskelulupa, tilankäyttöluva sekä järjestävän yrityksen vastuuvakuutus. Lisäksi turvallisuudesta vastaava yritys lähettää mukaan listan osallistuvista järjestyksenvalvojista. Heistä tulee olla nimilista ja järjestyksenvalvojakortin numero, jonka poliisi tarkistaa erikseen. (Suonrauha 6.10.2022.)

Jos pelastussuunnitelman arvio tapahtuman vaaroista ja tarvittavista turvallisuusjärjestelyistä pelastusviranomaisen näkökulmasta on puutteellinen, se voidaan palauttaa täydennettäväksi. Tarvittaessa tapahtumapaikalla suoritetaan palotarkastus vielä ennen tapahtumaa. Suunnitelman pohjalta saadaan tarvittavat toimenpiteet turvallisuuden ylläpitämiseksi. Dokumentin osana on riskianalyysi. (Paasonen 2013,13, 31–32.)

Mikäli tapahtumaan tarvitaan palotarkastusta, sen tekee palomestari, joka myös lausuu tapahtuman pelastussuunnitelman yli 250 osallistujan tapahtumissa. Tämän lisäksi itse palotarkastuksesta tulee vielä lausunto tarkastuspöytäkirjaan. Kaikki dokumentit on syytä pitää yhdessä, hyvässä järjestyksessä. Toimintatavat eri alueilla vaihtelevat, jossain voi esimerkiksi palotarkastaja tai -insinööri tarkastaa suunnitelmat ja osallistuu palaveriin tapahtumajärjestäjien ja turvallisuudesta vastaavien kanssa. Varsinaisena tapahtumapäivänä palomestari arvioi pelastustoiminnan tarpeita tarkistamalla, että pelastustiet ja poistumissuunnat ovat suunniteltu yleisölle oikein. (Jumpponen 27.9.2022.)

Jumpposen (27.9.2022) mukaan yleisimmät huomautukset tapahtumia tarkastaessa liittyvät käsisammuttimien määrään tai kuntoon. Jos esimerkiksi tapahtumassa on tarjolla grilliruokaa, grillin vieressä on oltava sammutin, vaikka niitä muuten tapahtuma-alueella olisikin. Nestekaasupullon letkujen on oltava kunnossa, jottei niistä vuoda kaasua. Usein palotarkastuksissa järjestäjät saavat huomautuksia ulkotapahtumassa olevien pop-up- tai toritelttojen kiinnityksistä. Tapahtumissa käytettävistä pika- ja pop-up-teltoista löytyy ihan erillinen ohje, pelastuslaitosten kumppanuusverkon tekemänä.

2.8 Järjestyksenvalvonta

Järjestyksenvalvontaa tarvitaan yleisötilaisuuden koosta ja luonteesta riippuen. Osaava turvallisuusorganisaatio on perusta yleisön hallinnalle. Yleinen haaste on kävijöiden humaltuneisuus, joka lisää järjestyshäiriöiden määrää. Suurissa tapahtumapaikoissa kuten stadioneilla katsomot ovat usein jaettu lohkoihin, jotta rajaaminen olisi helpompaa. Pienissä tapahtumissa pärjää yhdellä

turvallisuusvastaavalla (turvallisuuspäällikkö) joka hoitaa koko tilaisuuden turvallisuuden, kuten myös tiedottamisen ja viranomaisyhteistyön. (Paasonen 2013, 33–34.)

Pelastus- ja turvallisuussuunnitelman tekoa voi jakaa muutama henkilö turvallisuusorganisaatiossa. Alussa kannattaa miettiä niin sanotusti pahimman mahdollisen kautta, niin järjestyksenvalvoja voi mahdollisuuksien mukaan vähentää jossain kohtaa. Hyvä esimerkki on anniskelualue, joka aina vaatii oman määrän järjestyksenvalvoja. Jos alueesta tehdäänkin pienempi kuin suunniteltu, voi valvontaa myöhemmin vähentää. Kun tapahtuman luvat ovat kunnossa, voidaan järjestää palaveri turvallisuusorganisaation vastuuhenkilön ja tapahtumajärjestäjän, pelastusviranomaisen ja poliisin kesken. He katsovat yhdessä, että asiat ovat kuten saaduissa luvissa. Jotta nämä tulee kunnolla tehtyä, on tärkeää, että luvat ovat saapuneet ajoissa. Myös tapahtumaa edeltävänä päivänä on turvallisuusvastaavan hyvä käydä tarkistamassa miltä tapahtuma-alueella näyttää, ja pohtia mahdollisia riskejä. Poliisin lupahallinnosta ehdotetaan yleisönsuostuksen perusteella järjestyksenvalvojen määrä tapahtumalle. (Suonrauha 6.10.2022.)

Turvallisuusorganisaatio pohtii poliisin kanssa tapahtuman suunnitteluvaiheessa esimerkiksi noutopaikkoja, josta poliisit tarvittaessa noutavat alueelta poistettavat henkilöt. Tarvittaessa turvallisuuspäällikön päätöksestä henkilö poistetaan ja viedään noutopaikalle. Poliisia siis ei tarvitse alueelle, ellei tilanne ole erityisen uhkaava. Jos taas tarvitaan ambulanssia, järjestyksenvalvojat tekevät vain tarvittavat ensiaputoimet ja opastavat ambulanssin paikalle, jonka jälkeen vastuu siirtyy ensihoitohenkilöstölle ja järjestyksenvalvojat vain turvaavat heidän työrauhansa. (Suonrauha 6.10.2022.)

3 Ratsastus ja hevosurheilu

Suomessa noin 170 000 henkilöä harrastaa ratsastusta. Suomen Ratsastajainliitto (myöhemmin SRL) on ratsastusurheilun ja harrastuksen hallinto- sekä edunvalvontajärjestö, joka perustettiin vuonna 1920. Liitto on ollut Kansainvälisen Ratsastajainliiton, Fédération Équestre Internationale (FEI) jäsen vuodesta 1923. SRL:n toiminta-alueita ovat harrastuksen ja kilpaurheilun edistäminen, hevosten hyvinvointi ja turvallisuus, nuorisotyö sekä monipuoliset liikuntamahdollisuudet ratsain. Liiton varsinaisina jäseninä ovat ratsastusseurat ja jäsentallit. Seuroja oli vuonna 2021 500 kappaletta ja talleja 339 kappaletta. Jäsenistä 64 prosenttia on. senioreita (yli 18 v.), joista naisia 95 prosenttia ja miehiä 5 prosenttia. Junioreita (alle 18 v.) on 36 prosenttia joista 97 prosenttia on tyttöjä ja loput 3 prosenttia poikia. Mainittakoon, että Etelä-Suomessa jäsentalleja edustavat 27 kappaletta ja ratsastuskouluja löytyy 49 kappaletta. Kaiken kaikkiaan tallien määrä on suurin etelässä, sillä yhteensä maassamme on 207 ratsastuskoulua ja 132 jäsentallia, eli 339 tallia yhteensä. Suomessa kilpaillaan melko aktiivisesti etenkin seura- ja aluetasolla: vuonna 2021 kilpailulupien määrä näillä tasoilla oli 7 216 ja kansallisella tasolla 1 680 kappaletta. Kaiken kaikkiaan kisoja maassamme järjestettiin 787, joista 385 olivat esteratsastuskilpailuja ja 320 kouluratsastuskilpailuja. Kansainvälisessä FEI:n rekisterissä oli vuonna 2021 yhteensä 290 suomalaista, joista 136 olivat esteratsastajia ja 61 kouluratsastajia. (Suomen Ratsastajainliitto ry s.a.)

3.1 Ratsastus urheilulajina ja kilpailujen järjestäminen

Urheilulajina ratsastus vaatii riittävän hyvää kuntoa, sillä kehonhallintaa tarvitaan mukautumaan hevosen liikkeisiin sekä hyvään tasapainoon. Kunnon kasvattamiseksi kannattaa harrastaa myös muita lajeja kuten esimerkiksi juoksua tai pallopelejä. Hyväkuntoinen ratsastaja keskittyy paremmin ja kehonhallinta helpottaa lajitaitojen opettelua sekä lisää harrastamisen turvallisuutta. Ratsastus perustuu ihmisen ja eläimen väliseen yhteistyöhön, ja tämän takia vaaditaan myös mielenhallintaa, sillä hevonen aistii herkästi ihmisen tunteita. Ratsastukseen liittyy riskejä, jotka on hyvä tiedostaa ja ratsastajien on osattava varautua niihin riittävin turvatoimin. Lajissa loukkaantuu vuosittain harrastajia ja kilparatsastajia ja vammojen minimoimiseksi on tärkeä noudattaa ratsastus- ja tallitoiminnassa annettuja ohjeita sekä käyttää ratsastajan turvavälineitä kuten esimerkiksi kypärää ja turvaliiviä. Tässä sekä ratsukon riittävä fyysinen kunto että koulutustaso ovat tärkeitä. Hevonen on pako- ja laumaeläin, joka reagoi vaistomaisesti esimerkiksi pakenemalla. Kun ihminen opettelee ratsastusta, myös hevosmiestaitojen opettelu on olennaista. Niihin kuuluvat esimerkiksi hevosen käsittely ja hoito. (Suomen Ratsastajainliitto ry s.a.)

Turvallisuudesta ratsastuspalveluissa vastaa talliyrittäjä, ja tätä valvoo Tukes asiakkaiden turvallisuuden osalta. Yrittäjän kuuluu laatia turvallisuusasiakirja ratsastuskouluista ja -talleista. Siinä kuuluu huomioida ratsastustunneilla tapahtuneiden putoamiset ja niiden ennaltaehkäisy sekä onnettomuuskirjanpito, unohtamatta maastoratsastusreittejä, henkilökunnan ammattitaitoa sekä hätätilanne- ja ensiapuvalmiutta. Onnettomuuskirjanpito auttaa hahmottamaan tietyt tilanteet, joissa tapaturmia sattuu. Siihen kirjataan lajiin kuuluvat putoamiset. Ainoastaan vakavat onnettomuudet tai läheltä piti -tilanteet ilmoitetaan Tukesiin. Turvallisuusasiakirjan tarkoitus on kuvata, miten palvelun turvallisuus on järjestetty ja se pitää laatia kuluttajapalveluista, joista voi aiheutua vähäistä merkittävämpää vaaraa osallistujien turvallisuudelle. Tallien lisäksi esimerkiksi huvipuistot, kuntosalit, kiipeilykeskukset ja kylpylät kuuluvat tällaisiin palveluihin. Turvallisuusasiakirjan voi yhdistää tarvittaessa muihin turvallisuusdokumentteihin, kuten pelastussuunnitelmaan. (Tukes s.a.)

Ratsastajainliiton kotimaan kilpailutoiminnan ohjauksesta vastaavat lajikomiteat. Ratsastusta harrastetaan monessa eri lajissa, joista osassa voi myös kilpailla. Olympialajit ovat koulu-, este- sekä kenttäratsastus. Liiton alaisilla säännöillä kilpaillaan Suomessa myös valjakkoajossa, vikellyksessä sekä matka-, para- ja lännenratsastuksessa. Lisäksi askellajikilpailuissa (Islanninhevoseset) noudatetaan oman kattojärjestön lajisääntöjä. Lajeina on myös vaellusratsastus, monté (raviratsastus), joukkuepeli polocrosse sekä maastotaitoratsastus. Kouluratsastus on ratsastuksen perusta. Lajia voi verrata klassiseen balettiin, sillä hevonen liikkuu notkeasti ja joustavasti ratsastajan ohjatesa sitä pehmeillä huomaamattomilla avuilla. Kilpailuissa tuomarit arvostelevat hevosen liikkeitä ja ratsastajan apujen käyttöä pisteillä ja tulos muodostuu radan yhteenlasketuista pisteistä. (Suomen Ratsastajainliitto ry s.a.)

Esteratsastuksessa ratsukon tehtävänä on ylittää radalle asetetut esteet ilman virhepisteitä annetun ajan puitteissa. Tämä on kilpailumuotona Suomen suosituin laji ratsastuksessa. Estekorkeus vaihtelee riippuen luokista 60–160 cm välillä. Kenttäratsastus vuorostaan on kilpailuissa kolmeosainen, johon kuuluvat kouluratsastuskoe, maastokoe sekä esteratsastuskoe, joista maastokoe on vaativin. Kaikki ratsastetaan samalla hevosella. Koulu- ja esteosuudet toimivat kuten normaalisti, ja saadut virhepisteet yhdistetään. Maastokokeessa ratsukko ylittää kiinteitä maastoesteitä ja hevonen hyppää yli tukkien ja ojien, sekä ylä- ja alamäissä ja vedessä. Tässä joutuvat sekä ratsastajan että hevosen kunto ja palautuminen koetukselle. (Suomen Ratsastajainliitto ry s.a.)

Suomen Ratsastajainliitto kertoo kilpailujärjestelmästä. Kilpailut ovat eri tasoisia riippuen niiden vaativuustasosta. Seurakilpailut ovat niin sanotusti kouluttavia ja paikallisia. Näissä esimerkiksi ei vaadita virallista kilpailuasua. Seuraavia tasoja ovat alue-, kansalliset sekä kansainväliset kilpailut. Kansalliselle tasolle asti kisoja voivat järjestää ratsastusseurat, SRL:n jäsentallit ja yhteisöjäsenet, jotka ovat saaneet liitolta oikeuden kilpailujen järjestämiseen. Kansainväliset kilpailut SRL voi

järjestää yhteistyössä esimerkiksi omien jäsenseurojensa kanssa. Kilpailut anotaan kansainväliseltä liitolta. Näihin osallistuvien ratsastajien sekä hevosten tulee olla myös FEI:n rekisterissä. (Suomen Ratsastajainliitto ry s.a)

3.2 Turvallisuus ratsastuskilpailuissa

Ratsastuskilpailut ovat kuluttajaturvallisuuslain alaista toimintaa. Kisoista pitää siis laatia turvallisuusasiakirja, jonka voi myös yhdistää pelastussuunnitelmaan. Erityistä huomiota vaativat hevosten ja yleisön kulkureitit ja hätätilannevalmius. Kilpailujen turvallisuutta säättävät myös kilpailun säännöt. (Suomen Ratsastajainliitto ry s.a.; Tukes s.a.)

Suomen Ratsastajainliitto (2021) on laatinut kilpailujärjestäjän oppaan, jossa kerrotaan kaikki olennaiset asiat kilpailujen järjestämistä varten. Kilpailut vaativat toimihenkilöitä ja eri tehtäviä jaetaan eri vastuualueiden sisällä. Kilpailujohtajalla on päävastuu kilpailusta kokonaisuudessaan. Hän hoitaa aikataulutuksen ja kilpailukutsun laatimisen, vastaa taloudesta ja antaa lausunnot mahdollisissa kriisitilanteissa. Johtaja osallistuu myös mahdollisiin lehdistötilaisuuksiin ja vastaa yleisesti työskentelyn ohjauksesta. Turvallisuusvastaava on toinen tärkeä toimihenkilö kilpailuissa. Tämän vastuulle kuuluu tehdä pelastussuunnitelma ja näin perehtyä riskeihin etukäteen. Turvallisuusvastaava tekee tarvittavat ilmoitukset viranomaisille ja sopii ensiavusta ja järjestyksenvalvonnasta.

Ennen vain ratsastusseurat järjestivät kisoja, mutta viime vuosina asia on muuttunut ja nyt kisoja järjestävät myös kaupalliset yritykset ja oppilaitokset. Kaikissa kilpailuissa on oltava turvallisuussuunnitelma. Alueella sijaitsevia kulkureittejä pidetään kaikkein tärkeimpinä. Kaikilla tulee olla tarpeeksi tilaa liikkua, jotta hevoset ja ratsastajat ja muut ihmiset eivät liikkuisi samoilla reiteillä kuin koirat ja lastenvaunut. Näin ei yleisö joudu niin sanottuun risteyskohtaan esimerkiksi tallin ja kilpailukentän välillä. Tähän auttaa selkeä aluekartta, jonka pitää olla nähtävillä selkeästi. Silti toimihenkilöitä tarvitaan myös paljon eri tehtäviin. Turvallisuussuunnittelusta vastaa kilpailua järjestävä yhteisö ja nimetty kilpailun johtaja sekä turvallisuuspäällikkö. Verryttelyssä on aina valvoja tai steward, joka katsoo, että kilpailun sääntöjä ja annettuja ohjeita seurataan. Stewardi sekä auttaa, estää että opastaa, ja hänen täytyy hallita kilpailujen kokonaisuus aikataulusta lähtien. (Suomen Hevostietokeskus ry s.a.)

Pysäköintialue on oltava mahdollisimman helppokulkuinen ja selkeästi merkitty karttaan. Hevosauto, jossa matkustaa jopa 10 hevosta, vaatii paljon tilaa. Suuri osa saapuu yhden tai kahden hevosen trailerissa, eli suositus on, että melkein yhtä monta paikkaa tarvitaan kuin hevosia, jotka osallistuvat kisaan. Hevosautot ja trailerit ovat eri mallisia ja myös avautuvat eri suuntiin. Kisoissa tarvitaan myös niin sanottu käsihevosalue, eli alue, jossa hevosia talutetaan. Paras paikka sille

olisi näköetäisyydellä kisa- sekä verryttelykentiltä. Kartat ja tiedotteet jaetaan yleensä etukäteen ratsastajille, kilpailijatiedotteessa kerrotaankin olennaisia asioita kisoista. Esimerkiksi verryttelyalueella saa olla paikasta riippuen tietty määrä ratsastajia ja se ei saa olla liian ahdas, jotta kokemattomampikin ratsastaja pystyy turvallisesti valmistautumaan suoritukseen. Verryttelyä valvotaan ja määrätään muun muassa ratsastussuunta, jottei kukaan ratsasta vahingossa toisen reitillä. (Suomen Hevostietokeskus ry s.a.)

Jos kisat kestävät monta päivää, hevoset majoittuvat kilpailupaikan kiinteissä talleissa tai tilapäistalleissa. Talleissa pitää olla yövalvonta, sillä hevoset voivat olla öisin rauhattomia. Vaikka tallit ovat alun perin järjestäjän vastuulla, tulee kilpailijan tarkistaa, että niissä on hevoselle turvalliset olosuhteet. Paloturvallisuus on itsestäänselvyys. Nykyään tupakointipaikat ovat merkitty erikseen, ja tupakointikieltoa valvotaan huomattavasti tarkemmin kuin ennen. Veden saanti pitää varmistaa kisapaikalla sekä juoma- että pesuvedeksi hevosille. Hevosen eläinlääkäritarkastus suoritetaan aina kaikilla tasoilla kenttä-, valjakko- ja matkaratsastuksessa. Muissa lajeissa vain SM-tasolla ja arvokilpailuissa kuten GP:ssä. Tarkastuksella varmistetaan, että hevonen on kilpailukuntoinen. (Suomen Hevostietokeskus ry s.a.) Yhdistysten kuuluu lain mukaan huolehtia turvallisuudesta toiminnassaan. Suunnittelu on kuitenkin tärkeätä toimijoiden kannalta, sitä ei tehdä viranomaisille (Suomen Ratsastajainliitto ry s.a.).

3.3 Helsinki International Horse Show tapahtumana

Helsinki International Horse Show on Suomen suurin sisäareenatapahtuma ja ainoa korkeimman viiden tähden kansainvälinen ratsastuskilpailu maassamme. Helsingin maailmancupin osakilpailu kerää maailman kärkiratsastajia Helsingin Jäähallille kilpailemaan yli 400 000 euron rahapalkinnoista ja tärkeistä mc-pisteistä matkalla World Cup -finaaliin. Tänä vuonna tämä tapahtuma järjestettiin Helsingin jäähallilla 19.–23.10.2022. Tapahtuma on esteratsastuksen maailmancup-sarjan osakilpailu. Vuosina 2020 ja 2021 tapahtumaa ei järjestetty koronapandemian vuoksi. Kävijämäärät vuonna 2019 olivat noin 50 500 ja tänäkin vuonna kävijöitä odotettiin yli 40 000. (Helsinki International Horse Show 2022.) Luvussa 2, Tapahtumat ja niiden suunnittelu, käytiin läpi tapahtumien eri vaativuustasoja. Tukesin taulukon mukaan (kuva 3) HIHS on ammattitason tapahtuma.

Melkein viikon kestävä tapahtuma on kansainvälisesti suurtapahtuma, mutta yleisömäärän puolesta se voidaankin luokitella massatapahtumaksi, sillä tänä vuonna Horse Show'ssa oli yli 50 000 kävijää. Tänä vuonna järjestäjän piti varautua koronaviruksen mahdolliseen vaikutukseen, sillä tapahtuman järjestäminen 50 prosentin yleisömäärällä ei onnistu lipputulojen ollessa hyvin tärkeät. Organisaationa HIHS takana toimii BCM Scanhorse Oy, jota johtaa kilpailun perustaja ja

toiminnanjohtaja Tom Gordin. Tapahtumalle tämä on hyvin pieni organisaatio. Talven yli palkattuna on Gordinin lisäksi ainoastaan tapahtuman johtaja Anna-Maija Bernard. Syksyn aikana tapahtumaa valmisteltaessa lisänä on pari työntekijää ja sosiaalisesta mediasta vastaava korkeakouluopiskelija. (Bernard 4.11.2022.)

Ohjelmassa HIHS tarjoaa jokaiselle jotakin. Tapahtuma on keskiviikosta sunnuntaihin ja ohjelmassa on sekä koulu- että esteratsastusta ja muuta viihdettä koko perheelle. Esteluokkia on 85 cm aina Grand Prix 160 cm tasolle saakka. Lauantiaamun lasten matineassa on viihdettä perheen pienimmille show-tyylissä ja lauantain Helsingin Olympiakisat 1952 -juhlanäytöksessä näemme muun muassa kotimaista parhaimmistoa esteradoilla. Sunnuntaina tapahtuma huipentuu viikonlopun kokopäivänäytökseen, jossa nähdään muun muassa Longines FEI Jumping World Cup™ 160 cm luokka, jossa maailman huiput ottavat mittaa toisistaan. Torstaista lähtien väliajoilla yleisö voi käydä ostoksilla Horse Expo -messuilla, jossa kymmenet alan liikkeet ja yritykset myyvät vieraille muun muassa hevos- ja ratsastustarvikkeita. (Helsinki International Horse Show 2022.)

3.3.1 Lyhyt historiakatsaus

Ensimmäinen Helsinki Horse Show järjestettiin vuonna 1985 Pasilan Messukeskuksessa Helsingissä ja se oli suuri menestys. Uudenlaisesta kansainvälisestä, loistokkaasta hevosurheilusta sai nauttia 10 000 kävijää. Maailman parhaat ratsastajat saapuivat innokkaina Helsinkiin. Ensimmäinen vuosi onnistui todella hyvin ja ulkomaalaiset ratsastajat puhuvat vieläkin ensimmäisestä Horse Show'sta. (Helsinki International Horse Show s.a.)

Ensimmäinen vuosi oli ratsastajien mielestä niin onnistunut, että he vaativat maailmancupin osakilpailua Helsinkiin, ja jo toisena vuotena Helsinki sai arvokkaan maailmancup-statuksen. Vapaaehtoisia oli tapahtumassa ensimmäisenä vuonna noin 250 henkilöä ja lukumäärä nousi nopeasti noin 400 henkilöön. Horse Show on tänä päivänä suurimpia vapaaehtoisorganisaatioita maailmancup-kilpailuiden keskuudessa. Tapahtuman suosio kasvoi nopeasti – jo 1990-luvun puolella välissä tapahtumasta oli tullut Suomen suurin vuosittainen urheilutapahtuma. Koko 2000-luvun yleisöä on ollut huikea määrä – yli 40 000 per tapahtuma. Tapahtuma kehittyi ja kasvoi 90-luvun lamaan asti. Tapahtuma sai uusia nimekkäitä ratsastajia, budjetti sekä yleisömäärät kasvoivat. Lamavuodet 1992–1994 tuottivat taloudellisia haasteita, mutta siitäkin tapahtuma selvisi. (Helsinki International Horse Show s.a.)

Tapahtuma haki vuoden 1998 maailmancupin finaalia ja voitti tiukassa äänestyksessä Australian Canberran. Finaalia varten tapahtuma siirtyi edellisenä syksynä Helsingin Messukeskuksesta silloiselle Hartwall Areenalle, joka tunnetaan nykyään Helsinki-hallina. HIHS kesti finaalin aikana kesti viisi päivää ja tapahtumaa saapui seuraamaan huimat 56 000 kävijää. (Helsinki International Horse Show s.a.)

Yritysvieraat viihtyivät hyvin Horse Show'ssa. Laman isku kuitenkin johti siihen, että yritysten osallistuminen vähentyi 1990-luvulla. Horse Show Buildings Oy (HSB) perustettiin vuonna 1988 ensisijaisesti huolehtimaan Helsinki Horse Show'n infrastruktuurista. HSB rakensi kaiken talleista VIP-tiloihin asti. Horse Show on alusta alkaen saanut runsaan ja myönteisen vastaanoton mediassa. Ylen ja FST:n kanssa tekivät pitkäaikaisen sopimuksen jo ennen ensimmäistä kilpailua. Horse Show on alusta asti ollut talouselämän ja politiikan merkkihenkilöiden kohtaamispaikka. Vuosien varrella tapahtumassa ovat käyneet muun muassa tasavallan presidentti Tarja Halonen, useat ministerit, puolustusvoimain kärkinimet kuten myös talouselämän johtohenkilöitä. (Helsinki International Horse Show s.a.)

3.3.2 Tapahtuman valmistelut

Helsinki International Horse Show'n tapahtuman johtajana toimii Anna-Maija Bernard, joka on hoitanut tehtävää vuodesta 2014. Hänen työhönsä kuuluu laaja kirjo tehtäviä viestinnästä ja markkinoinnista tapahtumatuotantoon ja vapaaehtoisryhmien koordinointiin. Vapaaehtoisia tapahtumaan rekrytoidaan keväällä, ja osa tehtävistä alkaa jo ennen varsinaista tapahtumaa. Vapaaehtoisille on Facebookissa oma suljettu *Crew*-ryhmä, jossa on kaikki tärkeä tieto tapahtumasta ja siihen liittyvistä työtehtävistä. Tapahtuman turvallisuuspäällikkönä toimii Helsingin jäähallin oma turvallisuuspäällikkö Esko Evinsalo. Hän tuntee talon ja on tehnyt HIHS kanssa yhteistyötä jo 5–6 vuotta. Hänen tehtävänä on hoitaa lupahakemukset viranomaisille ja koota tapahtuman pelastus- ja turvallisuussuunnitelma. Yhteistyötä hänen kanssaan tekee vapaaehtoisryhmän nimetty turvallisuuspäällikkö Sari Raiskio. Turvaryhmän toimijoita ei kouluteta erikseen, mutta Evinsalo ja Raiskio pitävät heille tiedotustilaisuuden, jossa kerrotaan työtehtävistä ja mitä heiltä odotetaan tapahtumassa. Talityöntekijöille järjestetään ennen tapahtumaa alkusammutuskoulutusta. Kansainvälisen ratsastajainliiton (FEI) tiukat vaatimukset kohtaavat hyvin Suomen viranomaisten turvallisuusvaatimusten kanssa. (Bernard 4.11.2022; Raiskio 11.10.2022.)

Tapahtuman suunnittelun alussa, alkuvuodesta 2022 tammi-helmikuussa maailmantilanne oli suuressa roolissa. Parempi koronatilanne Suomessa ei tarkoita, että kansainvälisen tapahtuman järjestäminen olisi ihan helpoimmasta päästä. Kun poliisi lupaviranomaisena on kirjannut päätöksen

yleisötilaisuuden ilmoituksesta, saadaan määrittelyt järjestyksenvalvonnan tarpeesta. Turvallisuuspäälliköt käyvät yhdessä läpi turvallisuussuunnitelmaa vasta melko lähellä tapahtumaa. Samalla he päivittävät muun muassa yhteystietoja. He myös kiertävät koko kilpailualueita palo- ja pelastusviranomaisten kanssa. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelmassa on mukana esimerkiksi hevosten evakuointialueet sekä ohjeistus myrskyn ja ulkopuolisen uhkan varalta. Kun palotarkastuksen tehtävät viranomaiset ovat antaneet hyväksyntänsä tai korjausehdotuksensa kaikille rakennuksille, turvallisuuspäälliköt tekevät vielä viimeistelyt ja katsovat alueen läpi uudelleen. Katselmoinnissa käydään läpi järjestelyt, kalusto ja tilapäisrakennelmat mukaan lukien pystytystodistukset ja palosuojatodistukset, ja että ne vastaavat pelastus- ja turvallisuussuunnitelmaa. Raiskion vastuulla on koko tallialue ja Evinsalolla jäähallin tilat. Raiskion varamiehenä toimiva henkilö vastaa työvuorolistojen teosta ennen tapahtumaa. (Bernard 4.11.2022; Raiskio 11.10.2022.)

Logistiikka on myös heti alusta paljon suunnittelua vaativa osa. Tänä vuonna 2022 tapahtumaan saapui 240 hevosta tilaa vaativissa hevosautoissa. Ne pysäköitiin Olympiastadionin taakse, Paavo Nurmen tien viereiselle pysäköintialueelle. Autoissa yöpyy hevostenhoitajia ja he tarvitsevat myös WC- ja suihkutilat. Alueella on kiertävä vartiointi kahden tunnin välein. Aikaisempina vuosina tapahtumaa varten on käytetty Laakson ratsastuskenttää pysäköintiin, mutta tänä vuonna sitä remontoidaan. Tänä vuonna hevosten kulku järjestettiin jäähallille eri reittiä. Eri liikennejärjestelyitä varten palkataan ulkopuolinen toimija. Pohjoinen Stadiontie, jonka vieressä tallialue on, varataan täysin Horse Show'n käyttöön vuokralle. Siitä pääsee muu liikenne ajamaan läpi poikkeusjärjestelyin ja opasteiden avulla. Tästä piirretään karttakuvat, ja liikennejärjestelysuunnitelma tulee liitteeksi turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaan, kun toimija on sen hyväksyttänyt Helsingin kaupungilla. (Evinsalo 10.11.2022; Evinsalo HHS turvallisuus- ja pelastussuunnitelma 2022, 8; Raiskio 11.10.2022.)

Ihan viime hetkillä päätetään halliin tulevien kumppanipisteiden sijainnit. Tapahtumaan tulee yhteensä noin 20 erilaista karttaa turvallisuussuunnitelman liitteiksi ja nekin valmistuvat ihan viime hetkillä. Kartat tehdään alueittain; esimerkkinä 1300 neliömetrin Expo-teltoa, joka toimii myynti- ja näyttelyalueena. Se rakennetaan jäähallin kannelle ja teltoa vaatii oman karttansa poistumistie- ja sammutuskalustomerkinneillä. Usein esimerkiksi hevosmäärä saattaa muuttua, jolloin tallipaikkojen määrään tulee muutoksia. Turvallisuussuunnitelman liitteeksi tulee myös ensiapusuunnitelma, josta näkee, miten yleisön ensiapu toteutetaan. Suunnitelman yhtenä tärkeänä osana on riskianalyysi, jossa on mietitty kaikki mahdolliset riskit ja niiden seuraukset etukäteen. Järjestäjän puolesta lähtee tarkat tiedotteet kaikille toimijoille, mutta esimerkiksi myyntipisteiden rakennelmiin liittyvät turvallisuusasiat pitää kuitenkin ohjeistaa erikseen paikan päällä. (Evinsalo 10.11.2022; Evinsalo HHS turvallisuus- ja pelastussuunnitelma 2022, 7.)

3.3.3 Horse Show'n toteutus

Helsinki International Horse Show'n järjestäminen toimii pitkälti vapaaehtoisvoimin. Kaikilta vapaaehtoisilta vaaditaan 18 vuoden ikä. Tänä vuonna vapaaehtoisia oli kaiken kaikkiaan noin 530 henkilöä eri tehtävissä. Näistä suuri osa on ollut mukana vuosikausia. Jäähallin turvallisuuspäällikön alaisuudessa toimivat järjestysmiehet valvovat jäähallin kulunvalvontaa. Tämän lisäksi turvallisuutta alueella hoitaa vapaaehtoisryhmä. Turvaryhmää johtaa turvapäälliköksi nimetty Sari Raiskio. Tänä vuonna ryhmässä oli yhteensä 18 henkilöä ja heidän vastuullansa oli kulunvalvonta osassa hallia, niin sanottu takapiha ja tallialue. Pääasiassa turvaryhmä valvoo hevosten kulkureittiä tallien ja jäähallin välillä sekä kulkureittiä hevosautojen pysäköintialueelta Olympiastadionin ohi talli- ja kilpailualueelle. (Bernard 4.11.2022; Raiskio 11.10.2022.)

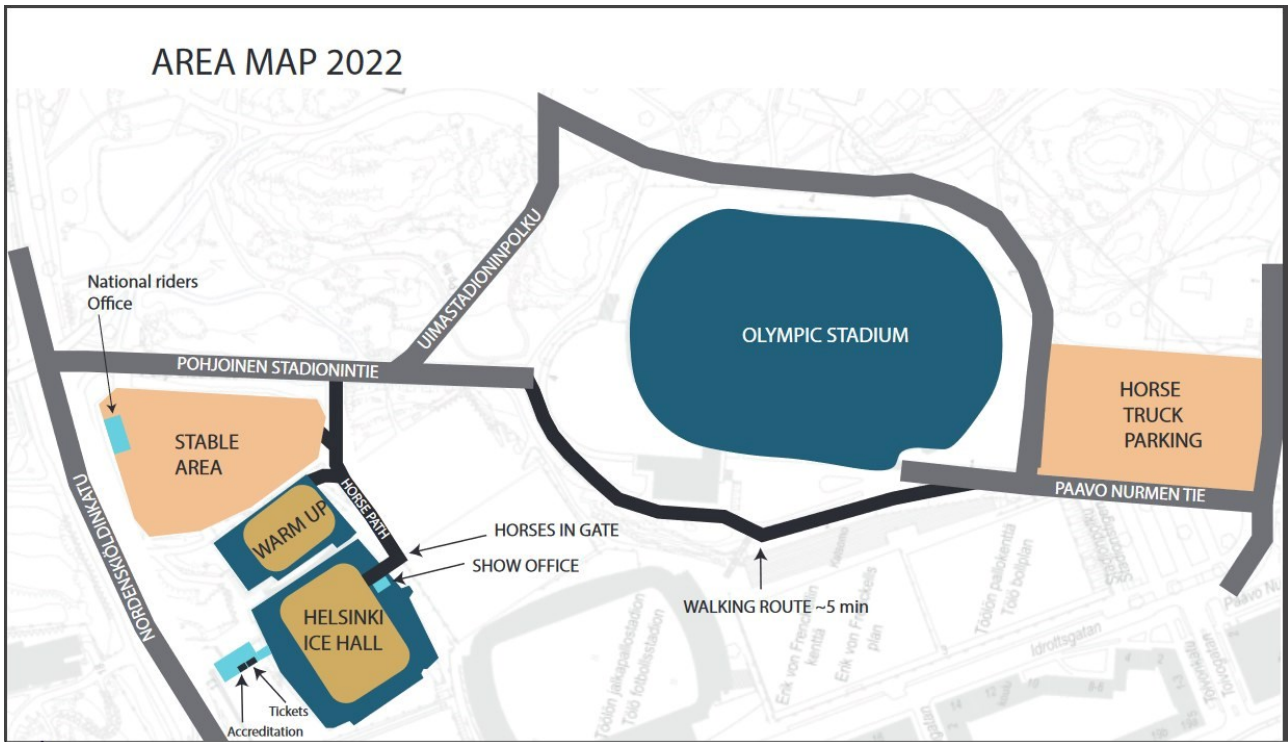
Päivärutiinit tapahtumassa koostuvat pääosin työtehtävistä ja palavereista. Vuorot alkavat aamulla klo 5, 6, 7 tai 8 ja ovat noin 5–6 tunnin pituisia. Iltavuorot päättyvät puoli tuntia viimeisen kilpailuluokan päätyttyä, eli yleensä klo 18 eteenpäin porrastetusti. Henkilöt, jotka tulevat pitkän matkan päästä tekevät kaksi viiden tunnin vuoroa päivässä ja osa yöpyy hallilla pohjakerroksen tilapäismailoituksessa. Aamut alkavat aina ryhmänjohtajien palaverilla, joissa on läsnäolopakko johtajalla tai hänen varamiehellään. Palaverissa käydään läpi edellisen päivään asiat ja tapahtumat sekä tärkeät asiat kuluvalle päivälle. (Evinsalo HIHS turvallisuus- ja pelastussuunnitelma 2022, 7; Raiskio 11.10.2022.)

Toinen vapaaehtoisryhmä, joka myös liittyy turvallisuuteen vahvasti, on akkreditointiryhmä. Se vastaavat rannekkeista, jotka jaetaan kaikille tapahtuman aikana talossa liikkuville toimijoille, huoltomiehistä lähtien aina VIP-vieraisiin. Eri rannekkeilla pääsee liikkumaan eri alueilla, jotka ovat jaoteltu noin 15 eri ryhmiin väreittäin. Akkreditointiryhmä syöttää jo ajoissa ennen tapahtumaa tietoja järjestelmään ja tärkeille henkilöille lähetetään rannekkeita hotellille etukäteen. (Bernard 4.11.2022.)

3.3.4 Vastuualueet

Tallityöntekijät koostuvat tänä vuonna Ypäjän Hevosopiston sekä Harju Oppimiskeskuksen opiskelijoista, joiden vastuulla on hevosten turvallisuus. FEI vaatii kansainvälisiin kilpailuihin myös stewardit valvomaan hevosten hyvinvointia. Tänä vuonna Ypäjältä 15 opiskelijaa ja 2 opettajaa hoitivat kansallista tallia ja Harjun opiskelijat kansainvälisen puolen. Kansainvälisen tallin yövalvonnan hoitavat kaksi opiskelijaa Harjun oppimiskeskukselta yhden stewardin kanssa. Yöllä hevosia kuuuu tarkkailla tunnin välein. Kuvasta numero 5 voi nähdä, miltä jäähallin ympäröivä alue näytti tänä vuonna. Tilapäistallit rakennetaan alueelle Pohjoisen Stadiontien viereen, Nordenskiöldinkadun

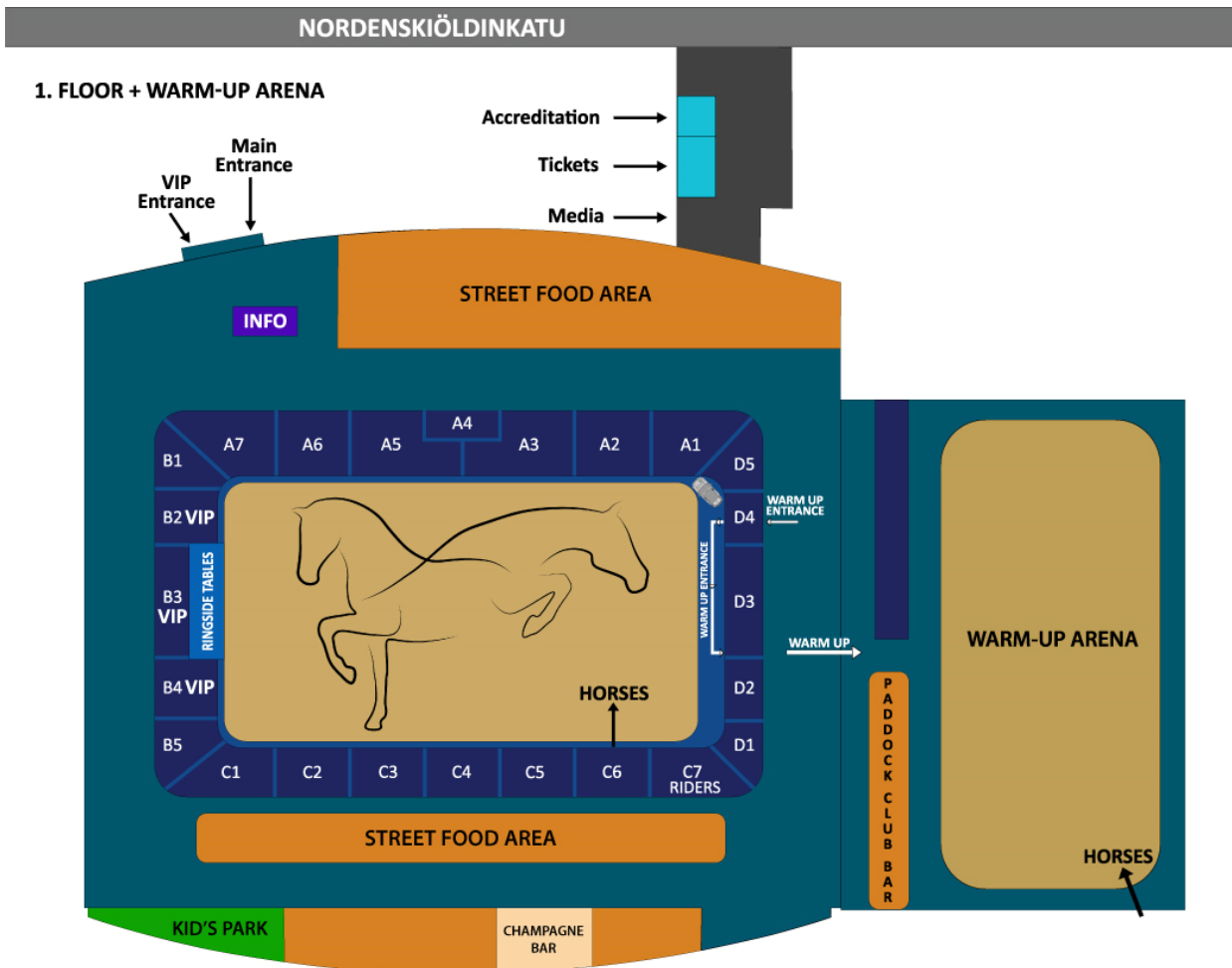
pysäköintipaikalle. Alueeseen kuuluu vielä heinäkontit ja toimistotilat. Jos tallissa esimerkiksi sytty tulipalo ja hevoset täytyisi evakuoida, ne siirrettäisiin yöaikaan jäähallin verryttelyalueelle tai areenalle sisään. Tallialueelta päästään portista takapihalle, josta mennään verryttelyalueen kautta kilpailuareenalle. Porttia valvotaan tarkasti. Sen jälkeen työ on periaatteessa asiakaspalvelua ja ohjausta. (Bernard 4.11.2022; Raiskio 11.10.2022.)

Kuva 5. Aluekartta kilpailupaikan ympäriltä (Facebook HIHS Crew 2022)

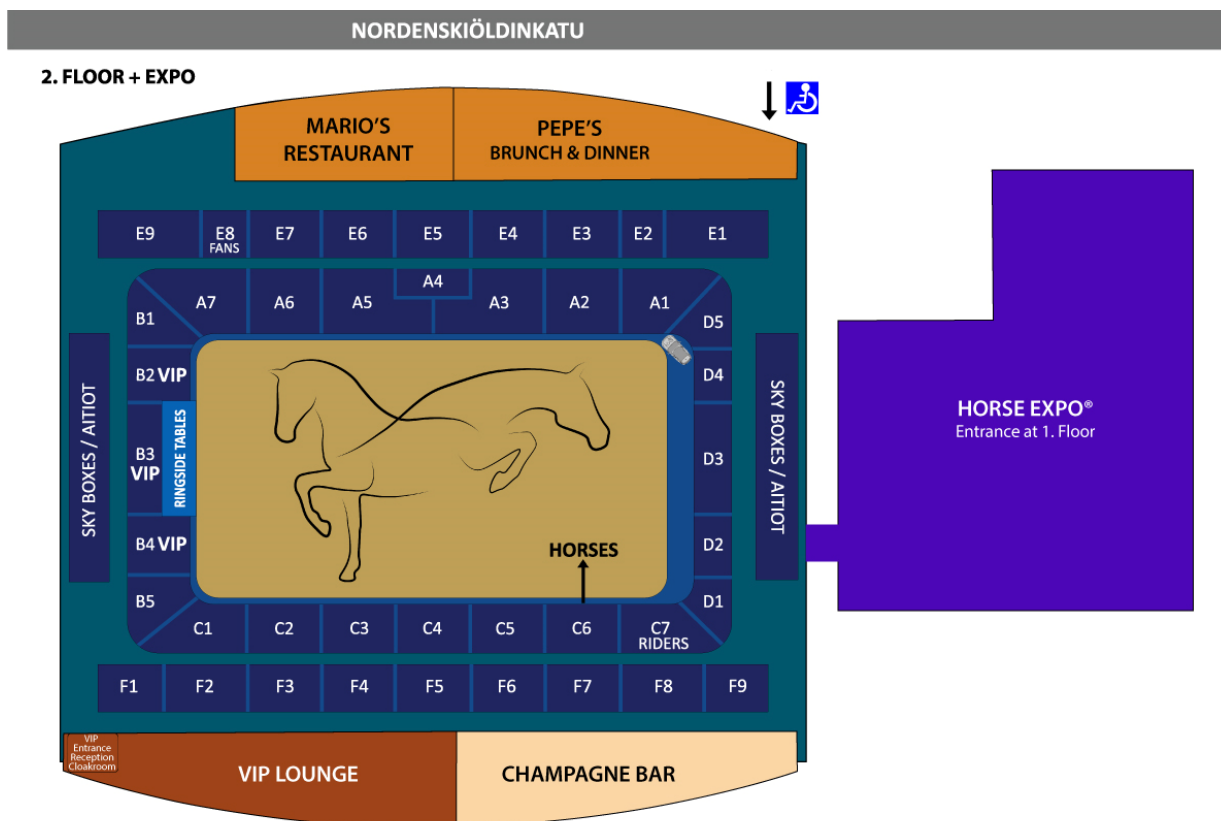
Jäähallissa turvallisuutta valvovat Esko Evinsalo järjestysmiehineen. He hoitavat tapahtuman aikana yleisön kulunvalvontaa ja tarkastavat laukut ulko-ovella ja liput katsomoon mentäessä. Tapahtumapäivänä järjestysmiehiä on töissä noin 60. Arvio tarvittavasta henkilöstömäärästä oli suurempi kuin poliisin määrittämä määrä. Jäähallissa tapahtuman eri tiloja ovat itse kilpailuareena, jossa yleisö seuraa tapahtumaa, areenaa sekä katsomoita ympäröivät käytävät, jossa ravintolat sekä tapahtuman yhteistyökumppaneiden pisteet sijaitsevat. Lisäksi jäähallissa on Expo-teltta, joka on rakennettu erilliseksi messualueeksi. Alueella on tärkeä valvoa ihmisten määrää. Tänäkin vuonna järjestysmiehet joutuivat välillä rajoittamaan määrää, jottei syntyisi kaaosta. Yleisön ensiavusta vastaa tapahtuman aikana Suomen Punainen Risti. Kilpailijoita varten kilpailupaikalla päivystää ambulanssi ja lääkäri. Jos evakuointi tulisi hallissa kyseeseen, sen aloittaminen ja läpivienti toimisi Evinsalon johdolla. Ensin käytäisiin keskustelu järjestäjän kanssa tilanteesta. Evakuointi ei välttämättä koskisi koko taloa, vaan myös osittainen evakuointi saattaa olla asia, jonka voi tarvittaessa suorittaa ilman tapahtuman keskeyttämistä. Evinsalolla tai järjestävän tahon päättäjäjäsenillä

on oikeus tarvittaessa päättää tapahtuma koska tahansa, mutta tätä pyritään viimeiseen asti välttämään. Kuvista numero 6 ja 7 näkee jäähallin tilat. (Evinsalo 10.11.2022; Evinsalo HIHS turvallisuus- ja pelastussuunnitelma 2022, 16.)

Kuva 6. Jäähallin 1. krs ja verryttelykenttä (Helsinki International Horse Show 2022)

Vapaaehtoisen turvaryhmän vastuualueisiin kuuluu jäähallin tiloista niin sanottu tuubi, eli käytävä, josta ratsukot kulkevat verryttelystä kilpailuareenalle. He turvaavat ratsukoiden kulun ja muun muassa ruiskuttavat palonestoainetta koristeena oleviin heinäpaaleihin. Jäähallissa on myös niin sanottu nollataso, jossa sijaitsee toimihenkilöiden tiloja sekä toimistotiloja. (Raiskio 11.10.2022.)

Kuva 7. Jäähallin 2. krs. ja Expo-alue (HIHS 2022)

3.3.5 Riskienhallinta

Tapahtumassa suurimpiin riskeihin kuuluvat arvokkaat ja suurikokoiset kilpailuhevoset. Yksi syy on, että tapahtumassa on toimihenkilöinä myös ihmisiä, jotka eivät itse ratsasta, tai ole aktiivisesti hevosten kanssa tekemisissä. Pahimpia asioita, mitä tällaisessa yleisötilaisuudessa voisi sattua, on esimerkiksi tulipalo tallissa, jolloin hevoset pitäisi evakuoida. Jäähalli itsessään on suunniteltu tapahtumia varten, mutta esimerkiksi korkea ja jyrkkä katsomorakenne tuottaa haasteita, sillä tapahtumassa on myös tarjolla alkoholia. Vuoden 2022 tapahtumasta poistettiin vain muutama päihäynyt henkilö. Korona luokiteltiin myös suureksi riskiksi sekä tapahtuman järjestämisen kannalta että tapahtuman aikana, esimerkiksi turvaryhmän toimihenkilöiden keskuudessa. (Bernard 4.11.2022; Evinsalo 10.11.2022; Raiskio 11.10.2022.)

Hevoset ja tallialue kiinnostavat aina myös tapahtuman ulkopuolisia ihmisiä, ja tämä on tuottanut toimihenkilöille haasteita. Joskus ulkopuolisia henkilöitä on jopa kiivennyt aitojen yli. Tämä korostaa nimenomaan kulunvalvonnan tärkeyttä. Sääolosuhteet ovat aina riski tallialueelle ja teltoille. Myrskyvaroitukset ovat joskus uhanneet tapahtumaa. Silloin telttojen painoja on tilattu runsaasti lisää, mutta onneksi suurilta vaaroilta on vältytty. Sääseuranta on tärkeä jo ennen tapahtuman

alkamista. Mahdolliset muut uhkatilanteet aina raportoidaan eteenpäin. Suurempien onnettomuuksien sattuessa FEI vaatii niiden dokumentointia. (Raiskio 11.10.2022.)

Ihmisten liikkumiseen alueella liittyy riskejä muun muassa aikataulutuksen suhteen. Ohjelmaa suunniteltaessa on tärkeää muistaa näyttösten väliset tauot. Jotta jäähallissa vältytään pahalta tungokselta, on tärkeää suunnitella kellonajat, jolloin tietyn lipun kanssa pääsee jäähallille. Lauantai on pisin päivä tapahtumassa, ja näytöksiä on monia erilaisia. Monet haluavat tulla jo monta tuntia ennen näyttöksen alkua ostoksille Expo-alueelle. Osa ostaa kokopäivilippuja, jotta saavat nähdä enemmän. Tapahtuman tekee erityislaatuiseksi sen vetonaulat eli hevoset. Tässä tapahtumassa ovat kyseessä todella kalliit ja laadukkaat kilpailuhevoset, joita suojellaan niin hyvin kuin mahdollista. (Bernard 4.11.2022; Evinsalo 10.11.2022.)

Jäähallin turvallisuuspäällikön tekemän riskianalyysin perusteella tavanomaisemmat riskit ovat järjestyshäiriö, sairaskohtaus, tulipalo, loukkaantuminen, erityisen vaaralliset sääolosuhteet sekä väentungos. Esimerkkeinä tulipalon sattuessa on mainittu tuhopoltto ja vaaralliset sääolosuhteet nähdään suurena riskinä koska hallissa ja ulkoalueella on paljon tilapäisrakenteita. Kaiken rakentamisesta vastaavat kuitenkin ammattilaiset, jotka toimittavat teltoista pystytystodistukset. Niihin on merkitty teltojen tuulirajat ja tilanteen vaatiessa noudatetaan Ilmatieteen laitoksen toimintaohjeita. Mahdolliset onnettomuudet lisäisivät tapahtuman negatiivista julkisuutta medioissa. (Evinsalo HIHS turvallisuus- ja pelastussuunnitelma 2022, 9–10.) Negatiivinen julkisuus vaikuttaisi haitallisesti todella tunnetun ja suositun tapahtuman imagoon.

Riskianalyysi on sisällytetty turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaan, jossa on mukana myös ohjeet muista turvallisuusjärjestelyistä, kuten alkusammutuskalusto ja muut erikoisjärjestelyt kuten yleisön ohjeistaminen hätätilanteessa. Tilaisuuden juontajilla on kaksikieliset ohjeet tällaisia tilanteita varten, ja järjestyksenvalvojilla on megafonit. Luonnollisesti ohjeessa on mukana myös toimintaohjeet ensiapua, tulipaloa, sekä erityisiä sääolosuhteita varten. Suunnitelman lopussa on ohjeet hevosten evakuointia varten ja ohje, miten toimitaan uhkaustilanteessa. (Evinsalo HIHS turvallisuus- ja pelastussuunnitelma 2022, 15, 18, 23–27, 30–31.) Kansainvälisellä ratsastajainliitolla on myös oma kriisinhallintaohjeistus, jonka mukaan tapahtumassa järjestäjän kuuluu toimia. Ohje koskee lähinnä HIHS mediavastaavia ja sisältää ohjeet, miten koota tapahtumalle oma kriisinhallintatiimi (CTM) ja heidän tehtävänsä tapahtumassa. Ohjeen mukaan on olemassa kolme peruskriisiä, jotka ovat mahdollisia haasteita tapahtumalle. Ne ovat ongelmia liittyen eläinlääkärien toimintaan tai eläinaktiviteihin liittyvät haasteet, yleisöonnettomuus tai suurempi hevos- tai ratsastajaonnettomuus kilpailukentällä. (Fédération Équestre Internationale crisis management s.a., 1.)

4 Tutkimusmenetelmä ja tutkimuksen toteuttaminen

Tässä opinnäytetyössä tutkimusmenetelmänä on käytetty laadullista tutkimusta puolistrukturoiduilla haastatteluilla. Laadullista opinnäytetyötä sanotaan myös aineistolähtöiseksi tutkimukseksi; opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata todellista arkielämää sen eri muodoissa. Tarkoituksena on kuvata aiheeseen liittyviä ilmiöitä ja tulkita niiden esiintymisen merkityksiä. Tärkein asia on, mistä ilmiössä on kyse ja pyritään saamaan hyvä yleisymmärrys aiheesta. Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus sopii parhaiten, kun tutkittavasta ilmiöstä ei ole aikaisempaa tietoa ja siitä halutaan saada syvällisempi näkemys aiheesta. Laadullinen tutkimus perustuu sanoihin, kun taas määrällinen eli kvantitatiivinen vastine perustuu lukuihin. (Drake & Salmi 2018; Kananen 2014, 16, 17–18.)

Laadullisessa tutkimuksessa suositetaan aineiston keruumenetelmiä, joissa tiedonantajien näkökulmat pääsevät esille. Menetelmiä voivat olla haastattelut, osallistuva havainnointi ja erilaiset dokumentit. Näitä voi analysoida monella eri tavalla. Tämänäyttötyypisessä tutkimuksessa tavoite on kuvata jotain käsitteellistä ilmiötä ja saada siitä lisää teoreettista ymmärrystä. Saatu tieto ei välttämättä aina riitä, ja silloin tulos ei aina ole yleistettävissä. (Drake & Salmi 2018.)

Haastattelun vastausten avulla yritetään saada selkeä kokonaiskuva ja haastatteluja on erityyppisiä. Puolistrukturoitu haastattelu sopii tilanteisiin, joissa halutaan saada tietoa nimenomaan tietyistä ennalta ajatelluista asioista. Tällöin kysymykset voivat olla kaikki avoimia ja kysymysten järjestys voi vaihdella haastateltavasta toiseen. Strukturoituja kysymyksiä käytetään usein määrällisessä tutkimuksessa, jossa tiedetään etukäteen kysymykset ja oletetut vastausvaihtoehdot. Toisaalta strukturoituja kysymyksiä voi käyttää myös ilmiön ymmärtämiseen laadullisessa tutkimuksessa. (Drake & Salmi 2018; Kananen 2014, 72, 75.)

Kuten luvussa 1 kuvailtiin, tässä työssä tehtiin tutkimuksellinen opinnäytetyö kvalitatiivisella eli laadullisella tutkimuksella haastatteluiden kera. Tätä tutkimusta varten haastateltiin viisi henkilöä. Kaikki sovitut haastattelut toteutuivat aikataulun mukaisesti loka-marraskuun aikana vuonna 2022. Kaksi haastattelua toteutettiin paikan päällä haastatellen, muut etänä Microsoft Teams videoneuvottelupalvelun kautta. Haastattelut nauhoitettiin joko Microsoft Teamsissä tai puhelimella. Haastatteluiden pituudet vaihtelivat noin tunnin mittaisista puoleentoista tuntiin. Tässä opinnäytetyössä myös haastattelut toimivat osittain tiedonkeruumenetelminä. Haastattelut olivat puolistrukturoidut, sillä ne toteutuvat eri tehtävissä toimivien henkilöiden kanssa, ja tällöin kysymykset vaihtelivat. Tarkoitus olikin haastatella tapahtumasuunnittelussa ja tapahtuman aikana hyvin erilaisissa rooleissa toimivia henkilöitä, jotta tapahtumien turvallisuusasioiden järjestämisprosessista muodostuu mahdollisimman laaja kuva. Toisin sanoen sain monipuolisen kuvan aiheesta kokonaisuuden kautta.

Yleisissä turvallisuusasioissa haastateltiin palomestari Teemu Jumpposta. Tapahtumaturvallisuudesta haastateltiin Janne Suorauhaa, joka toimii turvallisuusvastaavana NYQS Oy:ssä. Helsinki International Horse Show´hun liittyen haastateltavana oli tapahtuman turvallisuuspäällikkö Sari Raiskio, joka johti vapaaehtoista turvaryhmää. Lisäksi haastateltiin tapahtumajohtajaa Anna-Maija Bernardia, joka vastaa turvallisuudesta yhdessä jäähallin turvallisuuspäällikkö Esko Evinsalon kanssa, jota haastattelin myös jäähallin turvallisuuden ja tapahtuman valmisteluun liittyvissä asioissa.

5 Työn tulokset

Tulokset, jotka sain tästä tutkimuksesta, olivat mielenkiintoiset, mutta ei yllättävät. Haastatteluissa kävin läpi turvallisuuden merkitystä ja miten turvallisuutta suunnitellaan tapahtumissa. Kysymykset eri haastateltavilla vaihtelivat jonkin verran, sillä he olivat eri alan osaajia, mutta tiettyihin teemoihin vastasivat kuitenkin melko samalla tavalla.

5.1 Turvallisuuden merkitys Suomalaisille ja sen, tarkoitus yleisötilaisuudessa

Halusin tietää, miten tapahtuma-alan ammattilaiset näkivät turvallisuuden tärkeyden Suomessa. Maassamme turvallisuuden tarve koettiin hyvin tärkeänä. Osa vastaajista korosti nimenomaan turvallisuuden tunnetta, sillä tapahtumien tarkastuksissa on joskus ilmennyt tilanteita, joissa järjestäjät ovat kustannusten takia olleet valmiita tinkimään turvallisuusjärjestelyistä. Turvallisuusalan tapoja tehdä töitä ei kuitenkaan koettu muuttuneiksi, vaikka maailmantilanne on epävakaampi. Ainoana niin sanottuna muutoksen mainittiin laukkujen tarkistus yleisötapahtumissa. Vaikka laukkujen tarkistamista on tehty jo pitkään, on se nykyään vakiintunut toiminto, jota aikoinaan pidettiin rasitteena. Suomessa tapahtui maamme ensimmäinen terrori-isku Turun kauppatorilla vuonna 2017. Sen jälkeen laukkujen tarkistuksesta muodostui tärkeä palvelumuoto. Maailmantilannetta kuvattiin myös asiaksi, joka lisää ihmisten tarvetta turvallisuuden tunteelle.

Kysyin haastateltavilta, miten turvallisuutta ja sen tarkoitusta yleisötilaisuuksissa voisi kuvailla muutamalla sanalla. Kokonaisuuden ymmärtäminen nousi esiin tärkeänä vastauksena. Tämä tarkoittaa, että jos tapahtuman järjestäjä ei ymmärrä tärkeimpiä turvallisuuteen liittyviä asioita tapahtumassa, virheet tai välinpitämättömyys voivat johtaa esimerkiksi onnettomuuteen. Ohjeiden seuraminen ja tiedon jakaminen muille tapahtumaan osallistujille on olennaista. Näin järjestävä organisaatio näyttää kantavansa vastuun. Turvallisuus on myös ennakointia ja varautumista. Kun nämä asiat ovat kunnossa, yleisö voi nauttia tapahtumasta. Esimerkiksi järjestyksenvalvojat ovat tapahtumassa kävijöitä varten, nimenomaan ohjaamassa ihmisiä turvallisesti ja täten myös ennakoivasti. Jos järjestyksenvalvojia on tapahtumassa liian vähän, se voi johtaa vaaralliseen tungokseen. Osa vastaajista kuvasi turvallisuutta laajaksi käsitteeksi yleisötapahtumassa, joka sisältää kaikki osa-alueet kuten tilapäisrakenteet tai toimijat tapahtumapaikalla. Turvallisuuteen liittyy myös siisti tapahtumatila eli suuressa rakennuksessa siivous on tärkeässä roolissa. Nämä asiat kiteyttivät melko hyvin pääasiat, jotka näkyivät myös teoriassa. Tapahtuman järjestämistä varten tarvitaan riittävän laaja verkosto osaajia, jotka hoitavat osansa tarkoituksenmukaisesti. Näin yleisölle saadaan järjestettyä turvallinen tapahtuma ja ennen kaikkea mukava tapahtuma. Kävijät ovat maksaneet tapahtumasta ja odottavat saavansa elämyksen.

5.2 Turvallisuuden resurssit tapahtumassa

Selvitin, minkälaisessa ryhmässä haastateltavat tekivät töitä tapahtuman suunnittelussa ja sen aikana. Kaikilla oli selkeä tiimi ympärillään ja kukaan ei ollut yksin missään vaiheessa. Kuten teoriassa kuvailin, tapahtumassa on monta eri vaihetta ja ne kaikki vaativat erilaisen työpanostuksen ja oikeanlaiset ihmiset tehtäviin. Horse Show'ssa korostui myös sidosryhmien tärkeys. Tapahtuman turvallisuuden parissa toimi yli 60 ihmistä sen aikana. Tietyt ihmiset suunnittelivat järjestelyt tarpeiden ja vaatimusten mukaan. Tapahtuman turvallisuus toteutuu, kun on riittävästi ihmisiä töissä tapahtuman aikana. Luvussa 2 teoriassa korostui resurssien riittävä tarve. Horse Show'ssa nämä asiat olivat tarkasti huomioituja.

5.3 Tapahtumasuunnittelun vaiheet ja vastuualueet

Haastateltavilta kysyttiin suunnittelutyön eri vaiheista, vastuualueista ja henkilöstöä koskevista vaatimuksista turvajärjestelyissä. Horse Show'n aikataulut on tarkka. Tapahtuman jälkeen heti alkaa vastuuhenkilöiden suunnittelutyö seuraavaa vuotta varten. Esimerkiksi ohjelman pitää olla jo loppuvuodesta valmis, jotta lipunmyynti voi alkaa vuodenvaihteen jälkeen. Minulle kerrottiin, että uusi asia, jota ennen tätä viimeistä tapahtumaa pohdittiin, oli vallitseva maailmantilanne. Korona oli näistä luonnollisesti yksi syy. Tapahtuman päätteeksi käydään saatu asiakaspalaute läpi ja keväällä taas rekrytoidaan vapaaehtoisia.

Turvallisuuspäällikön tehtävissä viranomaisten vaatimat luvat tulivat luonnollisesti ensimmäisten hoidettavien asioiden joukossa. Tässä korostui sopiva aikataulut lupien hankkimisessa ja koko suunnitteluvaiheen toteutus. Tietoperustassa kävin tässä työssä läpi viranomaisten vaatimukset, kuten turvallisuus- ja pelastussuunnitelma ja niihin liitettävät dokumentit sekä tarkastukset, jotka viranomaiset ja turvallisuusvastaavat tekevät tapahtumapaikassa ennen tapahtuman alkamista. Horse Show'n toiminta tässä oli hyvin selkeää. Jäähallin turvallisuuspäällikkö hoitaa suunnittelun ja tekee tiivistä yhteistyötä vapaaehtoisen turvallisuuspäällikön kanssa. Heillä oli myös selkeästi jaetut vastuualueet, joiden merkitys nousi esille myös tietoperustassa. Kun luvat on hyväksytty, käydään alueet pelastusviranomaisten kassa läpi paikan päällä. Kaikkien todistusten lisäksi käydään läpi myös liikennejärjestelysuunnitelma. Tämän lisäksi myös ensiapusuunnitelma ja yli 20 erilaista karttakuvaa liitetään mukaan turvallisuussuunnitelmaan. Kaikki suunnittelu ja katselmointi vaatii monta eri palaveria sidosryhmien kanssa. HHS turvallisuuspäällikkö kertoi myös, että jäähallin mahdollisessa evakuoitintilanteessa, hän määrää miten tilanteessa toimitaan.

Viranomaisen näkökulmasta kertoo se, miten tärkeää on rakentaa tapahtumapaikka toimivaksi ja turvalliseksi kokonaisuudeksi, tapahtumasta riippumatta. Tähän liittyy esimerkiksi sekä

varauloskäyntien merkitsemiset että paloturvallisuus. Nämä asiat mainitaan pelastuslain 2. ja 3. luvuissa, joita esiteltiin tämän työn luvussa 2. Horse Show'n kaltaisessa tapahtumassa jäähallilla on jo nämä asiat valmiina, mutta esimerkiksi tallialue muodostuu tilapäisrakenteista, jotka pystytetään ainoastaan tapahtuman ajaksi. Tallin toiminnassa on tiukat vaatimukset erikseen kansainvälisen ratsastajainliiton FEI:n kautta. Aluetta valvotaan hyvin tarkasti, jotta sinne ei pääsisi ulkopuolisia. Valvonta on tärkeää myös arvokkaiden hevosten hyvinvoinnin kannalta. Paloturvallisuudesta nousi esiin koristeina olevat heinäpaalit, joihin turvaryhmä ruiskuttaa palonestoainetta. Tämä havainnollistaa, miten tietty pieni erityispiirre tapahtumassa voi lisätä yksityiskohtaisen suunnittelun tarvetta. Jälleen kerran resurssien riittävyys korostuu.

Turvallisuusorganisaatiossa suunnittelu alkaa yleensä silloin, kun asiakas ottaa yhteyttä ja tarvitsee turvallisuussuunnitelman laatijaa ja järjestyksenvalvontaa tapahtumaansa. Itse tapahtumapäivää varten haastatteluissa korostuivat viranomaisten kanssa etukäteen sovittavat asiat kuten esimerkiksi mistä mahdollinen tapahtumasta poistettava henkilö noudetaan. Tämän tyyppiset päätökset tekevät työstä sujuvampaa.

5.4 Riskit tapahtumissa

Tiedustelin haastateltavilta suurimpia tai tavallisimpia riskejä nykypäivän tapahtumissa ja peilimme myös Horse Show'n riskejä niihin. Urheilutapahtumissa nykyään on lisääntynyt useimmiten jalkapalloon liittyvä niin sanottu huliganismi. Horse Show'ssa ei tällaista nähdä, sillä tapahtumassa näkyy enemmän yhteisöllisyys ja kiinnostus hevosia ja ratsastusurheilua kohtaan. Monella vastaajalla tuli heti alkoholi mieleen yleisenä riskinä tapahtumassa. Horse Show'sta oli tänä vuonna 2022 poistettu vain muutama humaltunut henkilö. Jäähallin korkea katsomorakenne mainittiin haastavana erityispiirteenä, etenkin kun alkoholia on tarjolla. Ulkotapahtumiin liittyen säätilat ja niiden aktiivinen seuraaminen nousi esille haastatteluissa. Tämä koskee myös Horse Show'ta, etenkin tallialuetta, joka jokunen vuosi sitten sai kokea myrskyn. Tämä ei onneksi iskenyt kovin pahasti, mutta tässä korostui erillisten rakennelmien kuten telttojen oikeanlainen ja riittävä kiinnitys. Tämä on pelastusviranomaisen näkökulmasta yleinen huomautuksen aihe tapahtumapaikkojen tarkastuksia tehdessä. Haastatteluissa mainittiin myös mahdolliset vaaditut rakennelmien pystytystodistukset ja sähköjärjestelmien asennustodistukset. Horse Show'n turvallisuuspäällikkö kertoi näiden olevan tärkeä osa pelastus- ja turvallisuussuunnitelmaa. Tyypillisiä riskejä, joita haastateltavat mainitsivat, liittyivät väentungoksiin ja tulipaloihin etenkin hallitapahtumissa. Tulipalot voivat alkaa esimerkiksi tilapäisistä sähköjärjestelmistä.

5.5 Tapahtumapaikan vaikutus

Kysymyksen aiheena oli tapahtumapaikan tyypin vaikutus turvallisuuteen. Osa vastaajista mainitsi tässä tapahtumapaikan ympäröivän alueen ja sen tuomat haasteet. Vesistöt, rautatiet ja suuret tiet kuuluvat näihin. Rakennusten eroihin liittyen jäähalli mainittiin paikkana, joka on tehty suuria tapahtumia varten. Jäähallia ei voi verrata suureen teltaan, joka vaatii omat erikoisjärjestelynsä. Horse Show'ssa mainittiin tärkeimmiksi huomioitaviksi asioiksi yhteistyökumppaneiden pisteet, jotka tapahtuman aikana ovat käytävillä katsomon ulkopuolella. Niissä voi olla erillisiä rakennelmia omilla sähköjärjestelmillä. Tilat käyvät helposti ahtaaksi väliajoilla yleisön kiertäessä hallissa. Tiloista ja vaatimuksista ilmoitetaan toki osallistujille etukäteen, mutta joltain saattavat pienet riskit jäädä huomioita. Tämän takia osallistujia ohjeistetaan myös aina erikseen, kun saapuvat tapahtumaan.

5.6 Horse Show'n erityispiirteet ja riskit

Yksi opinnäytetyöni tärkeimmistä tehtävistä oli selvittää, miten Horse Show eroaa muista tapahtumista ja millaisia riskejä tapahtumaan liittyy. Yleisön lisäksi myös hevosten ja urheilijoiden turvallisuutta on vaalittava. Suurimpana riskinä sekä olennaisena erityispiirteenä Horse Show'ssa nähtiin arvokkaat kansainvälisen tason kilpailuhevoset. Niitä varten rakennettu talli muodostaa oman kokonaisuutensa. Tallin mahdollinen evakuointi myrskyn takia oli tapahtuman suurimpia riskejä. Hevosten kulkureitti oli tänä vuonna erilainen verrattuna edellisiin vuosiin. Erityispiirteisiin liittyy myös toinen vaatimuksia esittävä taho: Kansainvälinen ratsastajainliitto käy myös tarkastamassa tallit paikan päällä. Säätilat vaihtelevat syksyllä Suomessa paljon, eli joka vuosi on muistettava esimerkiksi jään ja lumen aiheuttama liukkaus. Tämän luokan hevosille kaatuminen voi olla kohtalokasta. Myös se, että hevosten kanssa samoissa tiloissa liikkuu ihmisiä, luo riskejä. Jännittynyt ratsastaja vaikuttaa hevoseen, joka on jo entuudestaan herkkä ja nopea reagoimaan yllättäviin asioihin. Horse Show'ssa on myös töissä toimihenkilöitä, joilla ei ole aiempaa kokemusta hevosista. Tämä nostaa luonnollisesti riskitasoa. Horse Show'n läpivienti toteutettiin tänäkin vuonna muutamalla sadalla vapaaehtoistyöntekijällä. Tämä kuuluu myös tapahtuman erityispiirteisiin.

Toinen tapahtuman järjestelyyn liittyvä poikkeuksellinen asia on katuvaraus tallialueen vieressä, mikä aiheuttaa liikenteeseen erikoisjärjestelyitä. Tapahtumaan kuuluu myös Expo-teltoa, jossa tänäkin vuonna rajoitettiin ihmismääriä vilkkaimpia hetkinä. Korona nähtiin myös turvallisuusryhmässä haasteena. Sen leviäminen ryhmässä oli riski turvallisuudelle. Tapahtumaa ei myöskään voida järjestää esimerkiksi 50 prosentin yleisömäärällä, sillä lipuista saadut varat ovat niin tärkeä osa tapahtuman tuloja.

5.7 Turvallisuuksuunnitelman merkitys tapahtumassa

Turvallisuuksuunnitelman merkitys tapahtumalle oli opinnäytetyön keskeinen aihe. Suunnitelma koettiin tärkeäksi ja olennaiseksi osaksi tapahtumaa. Haastateltavien mielipiteiden mukaan se toimi sekä koosteena kaikesta olennaisesta turvallisuuteen liittyvästä että mainiona yhteystietopankkina. Sitä kuvailtiin sekä yrityksen koulutusaineistoon sopivaksi kokonaisuudeksi että tietynä oikeusturvana järjestäjälle lain vaatimalla tavalla järjestetystä tapahtumasta. Vaikka suunnitelman päätarkoituksena pidetään sen toimintaa todistuksena luvista, se toimii tapahtumassa oppaana kaikille toimijoille. Täten sen selkeys on olennainen. Kaikkien työntekijöiden täytyy myös perehtyä suunnitelmaan, jotta heidän valmiutensa on hyvä tilanteen niin vaatiessa.

Turvallisuudesta vastaava henkilö pitää suunnitelmaa hallussaan tapahtuman aikana. Liitteiksi suunnitelmaan kuuluvat viranomaisilta saadut luvat, tapahtuma-alueen kartat sekä ensiapusuunnitelma. Nämä olivat myös Horse Show'n suunnitelmassa. Erona kerran järjestettäviin tapahtumien suunnitelmassa ja Horse Show'n suunnitelmassa mainittiin, että moni asia Horse Show'ssa on pitkään ollut muuttumattomana tapahtuman ollessa aina samassa paikassa. Yksityiskohtien ollessa selvillä turvallisuusvastaavat päivittivät tänäkin vuonna suunnitelmaa vähän ennen tapahtumaa.

5.8 Aikataulun vaikutus turvallisuuteen

Haastatteluissa mainittuna aiheena oli myös aikataulun vaikutus turvallisuuteen. Vastaajat kokivat aikataulun olennaiseksi osaksi turvallisuutta. Horse Show'hun liittyen mainittiin esimerkkinä lauantein näytökset. Näytöksiä on monta ja päivän aikana talossa liikkuu yleisöä, jolla on lippuja eri näytöksiin. Turvallisuuksyistä on tarkkaan määritetty mihin aikaan pääsee sisään milläkin lipulla, jotta halliin ei synny tungosta. Yleisellä tasolla tapahtumien aikataulut nähtiin myös kokemuksen merkinä. Tapahtuman siirtäminen nopealla aikataululla, kuten esimerkiksi sirkuksessa, vaatii säännöllistä harjoittelua. Kova kiire nähtiin myös riskinä, esimerkiksi tapahtuman rakentamisessa, jossa mahdollisesti siirretään rakennelmia koneilla tms. Turvallisuusorganisaation näkökulmasta tuli esille, että valmistelut ennen tapahtumaa tuottivat haasteita. Järjestäjät eivät aina ymmärrä, että esimerkiksi lupien hankkiminen poliisin lupahallinnosta vie noin kolme viikkoa.

5.9 Alan osaamisvaatimukset ja ohjeiden seuraaminen

Kysyin haastateltavilta osaamisesta alalla sekä ohjeiden seuraamisesta ja Horse Show'n vapaaehtoistyöntekijöiden osaamisvaatimuksista. Pääosin vastaajat kokivat, että osaaminen alalla on

hyvää. Mitä suurempi tapahtuman järjestäjä, sen osaavampaa henkilöstöä. Vastaajat kokivat osittain pientä huolimattomuutta esimerkiksi käsisammuttimien tarkastuttamisessa tai sammuttimien oikeissa määrissä. Horse Show'n vapaaehtoisilta ei vaadita muuta kuin 18 vuoden ikää. Tosin suuri osa toimihenkilöistä ovat olleet mukana vuosia. Koettiin, että uudet työntekijät kyselivät yksityiskohtaisia asioita, ja vastuuhenkilöillä oli kova työ korostaa heille tehtyjen ohjeiden lukemisen tärkeyttä. Vastaajat kuitenkin kokivat, että esimerkiksi evakuointitilanteessa kävijät pääosin seuraavat annettuja ohjeita hyvin. Turvallisuusorganisaation työkuvaan kuuluu yleensä tiimin kesken so-pia, kuka järjestyksenvälvoijistä hoitaa minkäkin alueen tapahtumapaikasta.

5.10 Haasteet tapahtuman järjestämisessä ja mahdollisten ongelmien dokumentointi

Kysyin haastateltaviltani haasteista tapahtumien turvajärjestelyissä ja osa koki, että kokeneiden osaajien saaminen työntekijöiksi oli vaikeaa. Esimerkkinä minulle kerrottiin tapahtumasta, jossa tapahtuma jouduttiin perumaan järjestysmiehien ollessa ulkopuolisia, jotka eivät tunteneet taloa, joten evakuointi ei sujunut toivotusti. Horse Show'n kuluvalvonnassa kuvailtiin ulkopuolisten ihmisten pitäminen poissa tallialueelta jokavuotiseksi haasteeksi. Yleiset kehitysideat tai epäkohdat kirjataan aina ja ylläpidetään kehitystä tapahtumasta toiseen.

Kysyin, jos Horse Show'hun liittyviä mahdollisia läheltä piti -tilanteita tai haasteita dokumentoidaan. Turvallisuudesta vastaavat kirjaavat tarvittavat asiat. Jos sattuu jotain hevosiin liittyvää, se ilmoitetaan myös kansainväliselle ratsastajainliitolle. Suurin osa tapahtuneista asioista ovat tähän mennessä olleet sen verran pieniä, että niistä käytiin keskustelua tapahtuman aikana ryhmänjohtajien kesken. Jos kuluttajaturvallisuuteen liittyvää isompaa asiaa sattuu, se ilmoitetaan Tukesille.

5.11 Turvajärjestelyiden kustannukset

Yleinen käsitys vastaajien keskuudessa oli, että turvallisuuden kustannukset ovat iso osa koko laskusta, mutta turvallisuuteen panostaminen myös kannattaa. Jos tapahtumassa sattuu jotain, sen negatiivinen vaikutus tapahtumaan voi olla niin kohtalokas, että sen jälkeen eivät kustannukset järjestelyistä kuulosta enää niin kovilta. Minulle kerrottiin esimerkkejä tapahtumista, joissa on haluttu karsia kustannuksista. Kuitenkin vastaajat olivat sitä mieltä, että lähtökohtaisesti Suomessa turvallisuusasiat otetaan hyvin huomioon. Horse Show'n turvajärjestelyiden lukuja kuluista minulle ei suoraan voitu antaa, mutta vastaajat totesivat, että henkilöstökulut luonnollisesti ovat suurin osa. Tämän tapahtuman kohdalla liikenteenohjaus ja järjestyksenvälvonta ovat tärkeimmät. Turvallisuusorganisaatio antoi minulle esimerkin 2000 hengen tapahtuman kustannuksista

järjestyksenvalvonnasta. Luvut mahtuvat noin 4000–7000 € haarukkaan. Kaikki riippuu tapahtumatyypistä, mutta ulkotapahtumassa kustannuksiin lisätään vielä mahdolliset telttapainot ja aitavuokrat.

5.12 Turvallisuusammattilaisten vinkit tapahtuman järjestäjille

Ammattilaisten vinkit ”kentältä” tapahtumajärjestäjille olivat selkeät. Aikataulutuksen tekeminen todella hyvissä ajoin auttaa turvallisuusorganisaatiota suunnittelussa. Verkostoituminen kokoneiden tapahtumajärjestäjien kanssa nähtiin myös tärkeänä kokemattomammalle järjestäjälle. Viranomaisen näkökulmasta painotettiin tapahtumissa turvallisuussuunnitelman luomista sellaiseksi, että se takaa järjestäjän oikeusturvan. Tämä tarkoittaa, että riittävän huolellisesti tehty suunnitelma suojaa järjestäjää mahdollisessa ongelmatilanteessa. Tärkeä maininta oli myös muistaa tarkistaa riittävä määrä alkusammutuskalustoa ja esteettömät tilat tapahtumapaikalla.

5.13 Koronan vaikutus alaan ja tulevaisuus

Korona koettiin vastaajien keskuudessa suureksi riskiksi vielä tapahtumaa suunniteltaessa. Alaan pandemia vaikutti vakavasti, mutta ero yhteiskunnan toimivuudessa on nyt vuoden 2022 kesän jälkeen selkeä. Pääosin vastaajat kokivat, että tulevaisuus alalla näyttää hyvältä mutta vielä on huomattavissa, että turvallisuusalalla toipuminen koronasta kestää hieman pidempään työvoimapulan takia. Tapahtumista on myös ollut esimerkiksi kesällä ylitarjontaa. Horse Show’ssa oli tänä vuonna yleisöennätys, josta tapahtuman johtajan mielestä pystyi päättelemään, että tapahtumalle oli tarvetta.

6 Johtopäätökset

Tavoitteena oli selvittää Horse Show'n erityispiirteet, verraten turvallisuusjärjestelyprosessia muihin tapahtumiin kuten esimerkiksi konsertteihin. Haastatteluiden avulla tapahtuman erityispiirteet tulivat selkeästi esille. Halusin myös tutkia turvallisuussuunnitelman merkitystä tapahtumassa ja tulokset näyttävät, että suunnitelma on hyvin keskeinen ja tärkeä työkalu tapahtumien turvallisuudessa. Sain myös selkeän kokonaiskuvan HIHS:n turvajärjestelyistä ja tämä samalla selkeytti koko tapahtuman järjestämisprosessia.

Tämä opinnäytetyö antaa selkeän kuvan siitä, miten HIHS turvallisuusjärjestelyt hoidetaan käytännössä. Kuten tietoperustassa luvussa 2 mainitaan, että tapahtumaa järjestetään monessa eri vaiheessa. Järjestelyt kannattaa aloittaa hyvissä ajoin. Horse Show'ta varten tehdään melkein koko vuoden ajan töitä. Vastuualueista kerrotaan luvussa 2.4.1 ja tässäkin moni asia vastaa hyvin Horse Show'n järjestelyitä. Eri alueilla on omat vastuuhenkilönsä ja kaikille osapuolille tiedotetaan tarkasti, jotta kaikki tietävät tarpeelliset asiat. Viranomaistyö sujuu myös hyvin Horse Show'n suunnittelussa. Järjestyksenvalvonta on iso osa Horse Show'n yleisöturvallisuutta. Kuten Suorauha minulle kertoi (luku 2.8.), lupien ollessa kunnossa viranomaisten kanssa, on tärkeä pitää palavereita yhdessä heidän, sekä turvallisuudesta vastaavien kanssa. Käydään tämän aikana koko kilpailualue tarkasti läpi. HIHS-tapahtumaa varten laaditaan yi 20 eri karttaa mikä liittyy vahvasti kaikkien turvallisuuteen. Selkeät karttakuvat ovat tärkeitä jokaisessa tapahtumassa. Luvussa 3 kerrotaan ratsastuksesta ja kilpailujen turvallisuudesta. Tietoperustassa tulee esille, että selkeä kuva kilpailualueesta on yksi olennaisimmista tiedoista kaikille osallistujille.

Sain myös hyvän kuvan Horse Show'n erityispiirteistä. Horse Show eroaa muista tapahtumista kuten konserteista kansainvälisen tason kilpailuhevosillaan. Järjestäjät ovat vastuussa sekä yleisön, hevosten että ratsastajien turvallisuudesta. Kilpailualueen suuruus myös tuo tietynlaista haastetta, unohtamatta erillistä tallialuetta, jossa täytyy olla myös yövalvontaa. Suuri ryhmä vapaaehtoisia kuuluu myös hevostapahtuman erityisyyksiin. Toivoin myös saavani hiljaisen tiedon dokumentoitua ja se onnistui, sillä moni asia mikä ei näy yleisölle tapahtumassa on nyt tiedossani.

Yksi tärkeä tekemäni johtopäätös on, että turvallisuus on suuri ja olennainen osa itse tapahtumaa, ja vie suuren osan suunnitteluajasta. Tärkeä pala kokonaisuutta kustantaa järjestäjälle paljon, mutta se turvaa onnistuessaan järjestäjän toimeentulon, sillä huono maine olisi kuolinisku tapahtumanjärjestäjälle. Ilman osaavaa turvallisuuspäällikköä, joka ottaa vastuun turvallisuussuunnitelman teosta ja turvallisuustyön johtamisesta, järjestelyt olisivat haastavimmat ja tapahtumasta voisi tulla riskialttiimpi kävijöille kuten myös työntekijöille. Voin myös todeta, että Horse Show'ssa toimitaan myös käytännössä, arvojen, ohjeiden ja määräysten mukaan.

Työssä saatuja tietoja voi hyvin soveltaa esimerkiksi tapahtuman järjestämisessä turvallisuutta suunniteltaessa. Aineistosta voi myös koota koulutukseen sopivaa materiaalia, joko Horse Show´hun tuleville uusille vapaaehtoisille tai aloitteleville tapahtuman järjestäjille. Materiaalista voi myös kerätä tietoa ratsastuskilpailuja järjestäville. Jatkotutkimuksena olisi mielenkiintoista perehtyä enemmän ulkomailla järjestettäviin samankaltaisiin- ja tasoihin kilpailuihin ja verrata niiden turvallisuusuotoimia keskenään. Myös tarkempi tutustuminen kansainväliseen FEI-ratsastajainliittoon olisi mielestäni hyödyllistä ja opettavaista.

Kuten aiemmin tässä työssä totesin, maailman tilanne vaihtelee viime vuosien erilaisten tapahtumien takia. Globaali koronapandemia (covid-19) lamautti tapahtuma-alan lähes kokonaan ja näemme vieläkin vaikutuksia siitä loppuvuodesta 2022. Sota Venäjän ja Ukrainan välillä nostaa kustannuksia globaalisti ja tämä vaikuttaa ihmisten jokapäiväiseen elämään. Tämän opinnäytetyön tuloksista voi päätellä, että turvallisuuden merkitys on suuri ja että se jopa on kasvanut viime aikoina.

Väkivalta, muun muassa alkoholin ja huumeiden käytön seurauksena on lisääntynyt jonkin verran tapahtumissa ja myös yleinen välinpitämättömyys kanssaihmiä kohtaan on nostanut päätään trendinä. (Suorauha 6.10.2022, Jumpponen 27.9.2022). Monelle tämä voi tuntua uhkaavalta, viimeistään siinä vaiheessa, kun tuhannet ihmiset istuvat jäähallissa yhdessä. Kustannukset tosiaan eivät ole laskemassa ja tämä varmasti tuntuu myös lippujen hinnoissa. Itse ainakin kävijänä tapahtumassa oletan, että hinnassa on mukana osa turvallisuusjärjestelyistä, jotka luonnollisesti ovat iso osa kustannuksia. Uskon vahvasti, että turvallisuuden merkitys ei ole laskemassa, päinvastoin.

7 Arviointi

Tässä luvussa käyn läpi, miten tutkimuksen luotettavuus ja reliabiliteetti tarkoittavat sekä miten hyvin nämä toteutuvat tässä tutkimuksessa. Lopuksi pohdin, miten omasta mielestäni tutkimus on onnistunut ja mitä olisin voinut tehdä toisin. Kaikki tämä kiteyttää, mitä olen oppinut koko opinnäytetyöprosessin aikana.

7.1 Tutkimuksen luotettavuuden arviointi

Luotettavuutta laadullisessa tutkimuksessa kuuluu arvioida, jotta vältetään virheitä tutkimusprosessissa. Tutkijan kuuluu näyttää, että hän on tehnyt oikeita johtopäätöksiä. Aluksi esiin nousevat kysymykset totuudesta ja luotettavuudesta. Tutkimusmenetelmien luotettavuutta kuvaillaan validiteetilla, eli sillä että on tutkittu sitä mitä on luvattu sekä oikeita asioita. Reliabiliteetilla eli tulosten toistettavuudella tai pysyvyydellä taas tarkoitetaan, että saadaan sama tulos, jos tutkimus uusitaan. Validiteetti siis vaatii sekä hyvän suunnittelun että oikeanlaisen analyysin kun reliabiliteetti liittyy tutkimuksen toteutukseen. Luotettavuus ja laatu ovat siis avainsanoja. Luotettavuuden arvioinnissa on hyvä muistaa, ettei ole olemassa yksiselitteistä ohjetta, vaikka tutkimusta kuitenkin arvioidaan kokonaisuutena. Luotettavuuden parantamiseen on haluttu kiinnittää huomiota ja perusvaatimus on yhä se, että tutkijalla on riittävästi aikaa tehdä tutkimus. (Kananen 2014, 145–147; Tuomi & Sarajärvi 2018, 158,160, 165.)

Etenkin laadullisessa tutkimuksessa luotettavuuden tarkastaminen on tärkeää kaikissa eri vaiheissa. Selvitetään mitä, miten ja miksi jotain on tehty. Analyysissä tulee näkyä punainen lanka, jota pitkin päästään tuloksiin. Luotettavuutta voi myös tarkkailla käytetyn kirjallisuuden kautta. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 182.)

Tässä työssä suuri osa saadusta tutkimusmateriaalista on hankittu haastatteluiden avulla suoraan alan ammattilaisten kautta, jotka tekevät työtä turvallisuusalalla ja tapahtumien parissa. Tämän takia voidaan todeta, että saatu tieto on ajan tasalla ja luotettavaa mutta ei yleistettävää, koska haastatteluita on vain viisi kappaletta. Kirjallisuutta on käytetty hyvien perustietojen saamiseksi ja internetin lähteet ovat ajan tasalla, kuten esimerkiksi Tutkimus- ja kemikaaliviraston verkkosivut

7.2 Ammatillinen kasvu ja opinnäytetyöprosessin arviointi

Onnistuin löytämään mielenkiintoisen aiheen, jota olisi mielenkiintoista tutkia lisää. Koin saaneeni hyvät kontaktit haastateltaviksi. Haastateltavat olivat kokeneita alan osaajia, joilla oli ajankohtaista

tietoa suoraan kentältä. Henkilöt olivat sekä turvallisuuden että tapahtumien ammattilaisia. Koen, että sain hyvän tiiviin pakkauksen tietoa, vaikka haastattelin aika pientä joukkoa ihmisiä. Olen myös varma siitä, että tämä prosessi on opettanut minulle hyödyllisiä asioita, kuten tiedonhankintaa ja kokonaisuuden hallitsemista tulevaa työelämää varten.

Koko prosessin aloittamisessa koin tutkimuskysymysten selkeyttämisen haasteeksi. Tämä saattoi osittain johtua siitä, että tässä tutkimuksessa ei ollut valmiina selvitettävää ilmiötä tai ongelmaa toimeksiantajan kautta. Jouduin itse pohtimaan, miksi aihe oikeastaan kiinnosti ja mitä haluan saada selville. Tutkimuskysymykset siis muokkautuivat prosessin aikana.

Tutkimuksen läpiviemisessä haasteena oli lähinnä haastatteluiden aikataulutus, sillä kaikki haastateltavat olivat ymmärrettävästi todella kiireisiä. Prosessi olisi kannattanut aloittaa aikaisemmin ja jaksottaa tarkemmin. Ongelma johti siihen, että opinnäytetyön kirjoittamisen loppuvaihe oli aikataullisesti haasteellinen mutta materiaali oli melko helppo koota yhteen hyväksi kokonaisuudeksi. Kokonaisuus hahmottui kuitenkin hyvin, vaikka osa haastatteluista tehtiin vasta Horse Show'n jälkeen. Koen, että muutama haastattelu lisää olisi antanut vielä paremman pohjan tutkimukselle, etenkin jos vielä tekisin jatkotutkimusta. Tietyt Ratsastajainliiton edustajat kuten kansainväliset stewardit olisivat olleet mainio haastattelukohde.

Koko prosessi auttoi minua näkemään selkeämmin koko tapahtuman järjestämisprosessin turvallisuuden näkökulmasta. En ole koskaan tuntenut varsinaista turvattomuutta Horse Show'ssa tai missään suuressa tapahtumassa, mutta huomasin pohtivani näitä asioita lokakuussa istuessani katso-mossa. Nyt olen saanut hyvän perustiedon järjestelyprosessin kulusta ja ensi vuonna tapahtumassa voin luottavaisin mielin seurata maailman huippuja, sillä tiedän, että kaikki on mietitty viimeisen päälle. Toiveena on myös osallistua Horse Show'hun joskus itse toimihenkilönä, mahdollisesti turvaryhmässä.

Lähteet

Bernard, A. 4.11.2022. Horse Show'n tapahtuman johtaja. BCM Scanhorse Oy. Haastattelu. Helsinki.

Dowson, R. & Bassett, D. 2015. Event Planning and Management. A practical handbook for PR and events professionals. Kogan Page. Lontoo.

Drake, M. & Salmi, M. 2018. Opinnäytetyö ja menetelmät tutuksi. Menetelmäopinnot virtuaalisesti. Haaga-Helia. Moodle.

Evinsalo, E. 2022a. Helsinki International Horse Show turvallisuus- ja pelastussuunnitelma. First Eye Group Oy. Helsinki.

Evinsalo, E. 10.11.2022b Turvallisuuspäällikkö. First Eye Group Oy. Haastattelu. Helsinki.

Facebook. Helsinki Horse Show Crew 2022 -ryhmä. Ulkoalueen kartta. Area map 2022. Suljettu ryhmä. Luettu 11.10.2022.

Fédération Équestre Internationale s.a. Crisis management Helsinki International Horse Show. Kriisinhallintaojeistus. Fédération Équestre Internationale. Lausanne.

Helsinki International Horse Show 2022a. Luettavissa: <https://helsinkihorseshow.fi/>. Luettu 27.5.2022.

Helsinki International Horse Show s.a.b. HIHStory – Historian havinaa vuosien varrelta. Luettavissa: <https://helsinkihorseshow.fi/tapahtumainfo/historia/>. Luettu 27.5.2022.

Helsinki International Horse Show s.a.c. Vapaaehtoiset ja toimihenkilöt. Luettavissa: <https://helsinkihorseshow.fi/tapahtumainfo/vapaaehtoiset-ja-toimihenkilot/>. Luettu 27.5.2022.

Helsinki International Horse Show 2022d. Media. Luettavissa: <https://helsinkihorseshow.fi/media-info/>. Luettu 16.10.2022.

Helsinki International Horse Show 2022e. Ohjelma. Luettavissa: <https://helsinkihorseshow.fi/ohjelma/>. Luettu 18.10.2022.

Helsinki International Horse Show 2022f. Kartat. Luettavissa: <https://helsinkihorseshow.fi/tapahtumainfo/kartat/>. Luettu 16.10.2022.

Jumpponen, T. 27.9.2022. Palomestari. Pohjanmaan pelastuslaitos. Haastattelu. Microsoft Teams.

Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Matthews, D. 2008. Special Event Production. The Process. Butterworth-Heinemann. Oxford.

Paasonen, J. 2013. Yleisötilaisuuksien turvallisuus. Tietosanoma Oy. Tallinna.

Raiskio, S. 11.10.2022. Asiakaspalvelija. Ypäjän Hevosopisto. Haastattelu. Microsoft Teams.

Rutherford Silvers, J. & O'Toole, W. 2020. Risk management for events. 2nd edition. Routledge. E-kirja. Luettu 27.8.2022.

Suomen Hevostietokeskus ry s.a.a. Ratsastuskilpailujen turvallisuus. Video. Katsottavissa: <https://hevostietokeskus.fi/i/videot/turvallisuus1/ratsastuskilpailujen-turvallisuus>. Katsottu 13.11.22.

Suomen Ratsastajainliitto ry s.a.b. Ratsastuksen tunnuslukuja. Luettavissa: <https://www.ratsastus.fi/srl/ratsastuksen-tunnuslukuja/>. Luettu 16.10.2022.

Suomen Ratsastajainliitto ry. 17.3.2021c. Kilpailujärjestäjän opas. Luettavissa: https://www.ratsastus.fi/site/assets/files/22635/kilpailujarjestajan_opas_paiv_17_3_2021.pdf. Luettu 19.10.2022.

Suomen Ratsastajainliitto ry s.a.d. Turvallisuus seuratoiminnassa. Luettavissa: <https://www.ratsastus.fi/seuratoimijalle/puheenjohtajalle/turvallisuus-seuratoiminnassa/>. Luettu 19.10.2022.

Suomen Ratsastajainliitto ry s.a.e. Ratsastus – liikuntaa ja hyvinvointia. Luettavissa: <https://www.ratsastus.fi/ratsastamaan/ratsastus-liikuntaa-ja-hyvinvointia/>. Luettu 22.8.2022.

Suomen Ratsastajainliitto ry s.a.f. Turvallisuus. Luettavissa: <https://www.ratsastus.fi/ratsastamaan/turvallisuus/>. Luettu 22.8.2022.

Suomen Ratsastajainliitto ry s.a.g. Hevonen ja hevostaidot. Luettavissa: <https://www.ratsastus.fi/ratsastamaan/hevonen-ja-hevostaidot/>. Luettu 22.8.2022.

Suomen Ratsastajainliitto ry s.a.h. Lajit. Luettavissa: <https://www.ratsastus.fi/lajit/>. Luettu 15.10.2022.

Suomen Ratsastajainliitto ry s.a.i. Esteratsastus. Luettavissa: <https://www.ratsastus.fi/lajit/esteratsastus/>. Luettu 15.10.2022.

Suomen Ratsastajainliitto ry s.a.j. Kouluratsastus. Luettavissa: <https://www.ratsastus.fi/lajit/kouluratsastus/>. Luettu 15.10.2022.

Suomen Ratsastajainliitto ry s.a.k. Kenttäratsastus. Luettavissa: <https://www.ratsastus.fi/lajit/kenttaratsastus/>. Luettu 15.10.2022.

Suomen Ratsastajainliitto ry s.a.l. Kilpailujärjestelmä. Luettavissa: <https://www.ratsastus.fi/kilpailuja-valmennus/kilpailujarjestelma/>. Luettu 15.10.2022.

Suorauha, J. 6.10.2022. Turvallisuuspäällikkö. NYQS Oy. Haastattelu. Microsoft Teams.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu laitos. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.

Van der Wagen, L. & White, L. 2018. Event management: For tourism, cultural, business and sporting events. 5th edition. Cengage Learning Australia.

Vuoripuro, J. 2007. Suurten yleisötilaisuuksien turvallisuusopas. Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö (SPEK). Helsinki.

Pelastuslaki 29.4.2011/379. Luettavissa: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110379#L3P16>. Luettu 19.10.2022.

Tapahtumateollisuus ry 2022. Mitä on Tapahtumateollisuus? Luettavissa: <https://www.tapahtumateollisuus.fi/>. Luettu 25.8.2022.

Tukes s.a.a. Turvallisuusasiakirjan laatiminen ja hyödyntäminen. Luettavissa: <https://tukes.fi/tuotteet-ja-palvelut/kuluttajille-tarjottavat-palvelut/palveluntarjoajan-velvollisuudet/turvallisuusasiakirja#88ca7986>. Luettu 13.11.22.

Tukes 25.2.2021b. Vapaa-ajan palveluissa tapahtui viime vuonna 36 vakavaa onnettomuutta. Luettavissa: <https://tukes.fi/-/vapaa-ajan-palveluissa-tapahtui-viime-vuonna-36-vakavaa-onnettomuutta#bc7af6ff>. Luettu 13.11.22.

Tukes s.a.c. Yleisö- ja tapahtumaturvallisuus. Luettavissa: <https://tukes.fi/tapahtumaturvallisuus>. Luettu 25.8.2022.

Tukes 9.3.2021d. Ratsastuskilpailujen turvallisuus pääosin kunnossa. Luettavissa: <https://tukes.fi/-/ratsastuskilpailujen-turvallisuus-paaosin-kunnossa-#88ca7986>. Luettu 13.11.22.

Tukes s.a.e. Eläinpalvelut, Ratsastus. Luettavissa: <https://tukes.fi/tuotteet-ja-palvelut/kuluttajille-tarjottavat-palvelut/elainpalvelut/ratsastus>. Luettu 13.11.22.

Tukes 7.1.2021f. Tapahtumaturvallisuusopas. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes. Luettavissa: <https://tukes.fi/documents/5470659/11781251/Tapahtumaturvallisuusopas/c6c8241a-abb6-123f-1752-bf0c1cd85451/Tapahtumaturvallisuusopas.pdf?t=1610003747436>. Luettu 22.8.2022.

Liitteet

Liite 1. Haastattelu Teemu Jumpponen

Palomestari, Pohjanmaan Pelastuslaitos. Haastattelu tehty 27.9.2022 videoneuvottelupalvelussa Microsoft Teams.

Kerro ensin työtehtävistäsi ja kokemuksestasi tapahtumissa.

Miten tärkeää mielestäsi turvallisuuden merkitys yleisesti suomalaisille on tänä päivänä?

Miten kuvailisit turvallisuutta ja sen tarkoitusta yleisötilaisuuksissa muutamalla sanalla?

Kerro näkökulmasi, tai yleensäkin viranomaisen näkökulmasta; mikä on suurin/yleisin riskitekijä nykyään yleisötilaisuuksissa, ja ovatko nämä ajan saatossa mahdollisesti muuttuneet?

Viranomaiset valvovat, että seurataan lakia ja asioita pitää myös dokumentoida. Kiteytä mitkä ne kaikki hoidettavat ja tiedettävät asiat ovat, kun halutaan järjestää tapahtumaa?

Tukesille kuuluu tapahtumissa yleisöturvallisuus ja oheispalveluiden turvallisuus. Mihin tulee pelastuslaitoksen osuus?

Ymmärtääkseni kaikki turvallisuuteen liittyvät dokumentit, kuten riskianalyysit ja ohjeet pelastussuunnitelma mukaan lukien voidaan siis liittää yhteen ja tämä on sitten turvallisuussuunnitelma?

Osaatko kertoa, minkälaisissa summissa liikutaan turvajärjestelyissä, ja ovatko mahdollisesti muuttuneet viime aikoina?

Tuleeko sinulla mieleen sattumia tai virheitä/mokia jota on käynyt urasi aikana? Oletko esim. joutunut hälytykseen tapahtumapaikalle, jossa käynyt jotain?

Miten asia etenee, jos jostain syystä tapahtuman keskeyttäminen olisi ajankohtaista? Soittavatko järjestäjät ja kysyvät viranomaisilta vai miten se etenee?

Oletko kokenut, että tapahtumien järjestäjät eivät ole riittävän osaavia, tai että ei ns. välitä säännöistä?

Tapahtumateollisuus ry lanseerasi kesällä 2021 turvallisten tapahtumien kampanjan, jonka avulla turvalliseen toimintaan sitoutuneet tapahtumat voivat ottaa käyttöönsä ”Check” -merkin. Onko tämä kampanja sinulle tuttu ja mikä sen rooli olisi pelastusviranomaisen työssä?

Turvallisuussuunnitelma on tapahtuman tärkein dokumenttipaketti. Miten kuvailisit sen merkitystä tapahtumassa?

Millaisena näet aikataulun vaikutuksen turvallisuuteen? ”Kiireessä tulee hosuttua” on vanha sanonta, mutta minkälainen kokemus sinulla on?

Mitkä sinun top 3 vinkkiä tapahtumajärjestäjille olisivat?

Liite 2. Haastattelu Janne Suorauha

Turvallisuuspäällikkö, NYQS Oy. Haastattelu tehty 6.10.2022 videoneuvottelupalvelussa Microsoft Teams.

Kerro lyhyesti työstäsi ja kokemuksestasi tapahtumien parissa.

Kun halutaan järjestää tapahtuma, turvapalvelut voi ostaa yritykseltänne. Miten suunnittelu prosessi menee siitä eteenpäin?

Miten kuvailisit turvallisuutta ja sen tarkoitusta yleisötilaisuuksissa muutamalla sanalla?

Kun lähdet tapahtumaan tiimillä, minkä kokoisesta porukasta on kyse esim. suuremmassa tapahtumassa?

Menettekö ennen tapahtumaa paikan päälle vai vasta suoraan tapahtumaa varten?

Kun tutustut järjestäjään ja tapahtumaan– onko osaaminen hyvällä tasolla ja kiinnostaako niin sanotusti turvallisuusasiat järjestäjiä tarpeeksi?

Jos tapahtumassa jotain sattuu, miten yleensä reagoidaan? Seurataanko esim. yleisössä annettuja ohjeita, vai menevätkö asiat sekaisin?

Mitkä sinä luokittelisit suurimmiksi riskeiksi yleisötilaisuuksissa nykyään, ja ovatko nämä kenties muuttuneet viime vuosina?

Miten teillä sujuu yhteistyö viranomaisten kanssa, kuten poliisi?

Miten sitten jaatte tehtävät tai päätätte, miten toimitte, kun suunnittelette tapahtumaa ja tapahtuman aikana?

Vaaditaanko teillä vakuutusta tapahtumissa?

Minkälaisissa kustannuksissa liikutaan turvajärjestelyissä?

Maailman tilanne on epävarma. Vaikka se ehkä ei suoraan vaikuta juuri tapahtumiin, niin onko turvallisuutta ajatellen työskentelytavoissa jokin muuttunut, jos vertaa vaikka muutaman vuoden päähän?

Kun tekee töitä voi sattua ja tapahtua, onko sinulla muistissa jotain kömmähdyksiä tai sellaista tapahtumissa?

Miten paljon tapahtumapaikka/rakennustyyppi vaikuttaa turvallisuuteen?

Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma on olennainen dokumentti tapahtumissa. Miten itse kuvailisit sen merkitystä tapahtumassa?

Mikä on mielestäsi haastavin asia tapahtumien turvajärjestelyissä?

Korona sotki koko tapahtuma-alan. Miltä mielestäsi näyttää nyt kun katsotaan taaksepäin?

Tapahtuman aikataulun vaikutus turvallisuuteen. Kiireessä tulee tunnetusti hosuttua, mutta miten tarkasti te katsotte esim. järjestäjän tekemää aikataulua?

Tapahtumateollisuus ry lanseerasi kesällä 2021 kampanjan turvallisista tapahtumista. Onko tämä "Check" -merkki sinulle tuttu?

Teidän yrityksenne käy siis eniten konserteissa ja urheilutapahtumissa. Oletko käynyt joskus ratsastus/hevostapahtumissa?

Mitä sitten arvioisit olevan suurimmat riski 5 päivän pituisessa Helsinki International Horse Show tyyppisessä tapahtumassa, joka järjestetään Helsingin jäähallilla?

Mitkä sinun top 3 vinkkiä olisi kokemattomalle tapahtumajärjestäjälle?

Liite 3. Haastattelu Sari Raiskio

Helsinki International Horse Show'n vapaaehtoisen turvaryhmän turvallisuuspäällikkö. Haastattelu tehty 11.10.2022. videoneuvottelupalvelussa Microsoft Teams.

Kuvaile tehtävääsi Horse Show'ssa ja kokemustasi alalla.

Kiteytä HIHS kilpailualueiden (tallit ja muut) eri turvajärjestelyt, jotka ovat vastuullasi.

Minkälaista yhteistyötä teette jäähallin turvallisuuspäällikön kanssa yhdessä?

Onko sinun mielestäsi Jäähalli hyvä paikka tälle tapahtumalle? Olitko mukana, kun se aikaisemmin oli Hartwall Areenalla esimerkiksi?

Mainitsit yhtenä riskinä hevosten evakuointireitin. Tuleeko sinulla mieleen muuta riskitekijää mitä esimerkiksi ei ennen olisi ollut tapahtumassa?

Ovatko kaikki vapaaehtoiset vakuutettu tapahtuman kautta?

Tuleeko sinulla mieleen jotain turvallisuushaasteita tai sattuneita mokia aikanasasi Horse Show'ssa?

Dokumentoidaanko sitten tällaisia sattumia millään lailla vai käydäänkö esimerkiksi läpi?

Miltä vapaaehtoisen työntekijän työpäivän rutiinit näyttävät tapahtumassa?

Mitä vaaditte vapaaehtoisilta? Onko oltava tiettyä kokemusta tai tuleeko paljon uusia tekijöitä vuosittain?

Onko mielestäsi paljon haasteita pitää tiimi kasassa, hoitavatko ihmiset osansa hyvin ja seuraatko ohjeita?

Miten sanoisit, että tapahtuma eroaa jostain toisesta suuresta, vaikka urheilutapahtumasta?

Liite 4. Haastattelu Anna-Maija Bernard

Helsinki International Horse Show'n tapahtuman johtaja. Haastattelu tehty 4.11.2022. Helsingin Olympiastadionilla.

Kerro lyhyesti työtehtävistäsi ja kokemuksestasi HIHS parissa.

Tapahtuman kävijämäärät päivässä vähän vaihtelevat, mutta kokonaiskesto on viisi päivää; luokiteltisitko sinä HIHS suur- vai massatapahtumaksi?

Minkälainen tiimi on turvallisuuden järjestelyissä tämän tapahtuman takana?

Montako vapaaehtoista oli tänä vuonna yhteensä töissä Horse Show'ssa?

Järjestetäänkö vapaaehtoisille tietynlaista koulutusta?

Mitkä teille ovat ne tärkeimmät järjestelyt ennen tapahtumaa turvallisuutta ajatellen?

Mitkä ovat huomioitavat asiat erityisesti tässä tapahtumassa, ajatellen esim. erityispiirteitä verrattuna ns. tavalliseen urheilutapahtumaan tai konserttiin?

Suhtautuvatko lähitoimijat yleensä hyvin tähän vai valitetaanko paljon siitä, että hevoset ns. eivät kuulu kadulle?

Mitkä sanoisit olevan suurimpia riskejä Horse Show'ssa nyt verrattuna aikaisempiin vuosiin? Maailman tilanne yms. vaikuttavat - ovatko tavat hoitaa asioita esimerkiksi muuttuneet?

Minkälaisissa kustannuksissa liikutaan turvajärjestelyissä?

Mitä turvajärjestelyissä on mielestäsi tärkeintä tai haastavinta juuri Horse Show'ssa?

Miten kuvailisit turvallisuussuunnitelman merkitystä tapahtumassa?

Miten kuvailisit tapahtuman aikataulun vaikutusta turvallisuuden suunnitteluun?

Minkälainen sitten suunnittelun aikataulu tapahtumaa varten on?

Minkälaisia vakuutuksia teillä on?

Onko mielestäsi ns. byrokratia vaativa kaikkien lupien ja muiden kanssa?

Onko teillä ollut tarvetta ns. soveltaa tai saada erityislupaa johonkin asiaan, jos ajatellaan mitä laki vaatii vs. teidän tarpeen?

HIHS kilpailualue ja eri tilojen turvajärjestelyt. Miten monesta eri alueesta oikein puhutaan itse areenan jälkeen?

Onko teillä kansainvälisen liiton kanssa paljon yhteistyötä, esim. tuleeko edustajia käymään tapahtumassa?

Tuleeko sinulla mieleen turvajärjestelyissä jotain sattumia/haasteita tai sellaista mitä olisi pitänyt tietää?

Vaaditaanko tallialueella myös öisin valvontaa?

Jos jotain kävisi tapahtumassa; dokumentoidaanko se erikseen ja miten asia etenee?

Nyt on koronan jälkeinen aika – tapahtuma-ala on kärsinyt mutta ratsastus pärjäsi urheiluna aika hyvin – miltä näyttää nyt? Mitkä ovat nyt tulevaisuuden näkymät?

Miten kansainvälisten kilpailijoiden yöpyminen on järjestetty?

Liite 5. Haastattelu Esko Evinsalo

Helsingin jäähallin turvallisuuspäällikkö. Haastattelu tehty 10.11.2022 Helsingin jäähallilla.

Kerro työstäsi ja kokemuksestasi tapahtumien parissa.

Minkälainen tiimi kanssasi hoitaa turvallisuutta jäähallilla, kenen kanssa työskentelet?

Miten kuvailisit turvallisuutta ja sen tarkoitusta yleisötilaisuuksissa muutamalla sanalla?

Mitkä näet olevan suurimmat riskitekijä nykyään yleisötilaisuuksissa?

Minkälainen sinun tiimisi on Horse Show'n aikana?

Mitkä sanoisit olevan jäähallin erityispiirteitä?

Miten tärkeä on mielestäsi turvallisuuden merkitys (tai turvallisuuden tunne) yleisesti suomalaisille tänä päivänä?

Kerro työjärjestyksestä jäähallilla tapahtuman suunnittelussa. Tapahtuman suunnitteluprosessi on pitkä. Teette yhteistyötä HIHS tiimin kanssa Sari Raiskio ja Anna-Maija Bernard. Miten se prosessi oikein etenee?

Tapahtumaturvallisuudessa vastuu on järjestäjällä. Miten teidän työnjakonne menee HIHS suunnittelussa? Aikatalutus, vaarojen tunnistaminen, muiden osallistujien (alihankkijat) tieto omista vastuistaan?

Kerroit, että on paljon liikennejärjestelyitä hoidettavana. Joudutte tekemään muun muassa katuvarauksia. Mitä kaikkea tähän liittyy?

Karttoja pitää olla monta erilaista; on ulkoalueet talleineen, HIHS toimihenkilöiden tilat, jäähallin yleisötilat jne. Miten monta karttaa oikein tapahtumaa varten täytyy piirtää?

Tapahtuman järjestäjältä vaaditaan paljon eri lupia ja dokumentteja. Kiteytyä vielä mitä kaikkea teidän/sinun pitää hoitaa tätä tapahtumaa varten.

Kuvailisitko HIHS suur- vai massatapahtumaksi?

Turvallisuusjärjestelyt ovat iso osa kuluista tapahtumassa. Minkälaisissa kustannuksissa tämän tapahtuman turvajärjestelyissä liikutaan?

Olen ymmärtänyt, että turvallisuus on se ensimmäinen, josta halutaan karsia, koska se on ”paha, joka maksaa”. Onko asia mielestäsi näin?

Onko sinulla tiedossa Horse Show’n aikaa joitain turvallisuushaasteita/sattumia /virheitä?

Jos tapahtuu jotain, niin pitääkö se dokumentoida jollain lailla? Esim. Tukesille?

Mainitsit tuossa jo teltat ja painot mutta miten paljon rakennuksen/paikan tyyppi vaikuttaa turvallisuusasioihin?

Miten informoitte yhteistyökumppaneita, jotka saapuvat hallille?

Turvallisuussuunnitelma on olennainen tapahtumassa, vaaditaan hyvä kokonaisuuden hallinta. Miten kuvailisit turvallisuussuunnitelman merkitystä tapahtumassa muuta, kun että siinä on tarvittavat dokumentit ja info?

Teetkö erillistä riskianalyysiä tapahtumaa varten, jonka liität suunnitelmaan?

Minkä sinä näet riskianalyysin tärkeimpänä asiana?

Mitkä sinun mielestäsi ovat erityispiirteet/riskit juuri Horse Show’ssa?

FEI:llä on kovat vaatimukset talleihin liittyen. Käyvätkö täällä myös tarkistamassa?

Oletteko yhdessä Sari Raiskion ja FEI:n kanssa käyneet kiertämässä aluetta?

Onko nyt tapahtuma alalla jotain muutoksia, esim. lakeja tai muuta maailman tilannetta ajatellen, joka voisi vaikuttaa tapahtumiin?

Nyt eletään koronan jälkeistä aikaa – tapahtuma-ala on kärsinyt mutta ratsastus pärjäsi – miltä näyttää nyt mielestäsi tapahtuma-alalla? Miltä vaikuttavat tulevaisuuden näkymät?